

Tirsdag den 13. januar 2015 (D)

1

40. møde

Tirsdag den 13. januar 2015 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgetime med statsministeren.

2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Jonas Dahl (SF) og medlem af Folketinget Morten Marinus (DF).

3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortrædere som midlertidige medlemmer af Folketinget for Jonas Dahl (SF) og Morten Marinus (DF).

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til justitsministeren og forsvarsministeren om danske statsborgeres deltagelse i kampene i Irak og Syrien. Af Søren Pind (V) og Karsten Lauritzen (V). (Anmeldelse 19.12.2014).

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til justitsministeren om Grimhøjmoskeen i Aarhus. (Hasteforespørgsel). Af Martin Henriksen (DF) og Pia Kjærsgaard (DF). (Anmeldelse 13.01.2015).

6) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til klima-, energi- og bygningsministeren om omstilling til vedvarende energi og et fossilfrit samfund. Af Per Clausen (EL) og Henning Hyllested (EL). (Anmeldelse 11.11.2014. Fremme 13.11.2014).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Beskæftigelsesministeren (Henrik Dam Kristensen):

Lovforslag nr. L 106 (Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Midlertidig genindførelse af fradrag i uddannelses- og kontanthjælp for samlevers indtægter m.v.)).

Martin Henriksen (DF) og Pia Kjærsgaard (DF):

Hasteforespørgsel nr. F 17 (Hvad kan regeringen oplyse om Grimhøjmoskeen i Aarhus, og hvilke muligheder er der for at lukke moskeen?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgetime med statsministeren.

Kl. 13:00

Formanden:

Jeg giver ordet til statsministeren for en indledende redegørelse.

Kl. 13:00

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Tak for det. Søndag deltog jeg i marchen i Paris sammen med rigtig mange andre. Det var meget bevægende, og budskabet fra alle dem, der var med i marchen, var dybest set: Vi vil ikke lade os true, og vi giver ikke efter; de, der forsøger at angribe vores værdier og begrænse vores frihed, vil ikke lykkes med deres forehavende. Det er lige så klart, at opbakningen til demokrati og ytringsfrihed er både meget stærk og meget bred. Jeg er særlig glad for, at mange muslimske ledere deltog i marchen, for det understreger, at kampen ikke står mellem islam og vesten. Det er en fælles kamp for demokrati mod terror.

Den kamp udkæmper vi hver dag. Regeringen har sat ind for at bekæmpe radikaliserende, og dansk politi og vores efterretningstjenester har før forhindret terrorangreb i Danmark. Det skal vi huske på. Jeg har stor tillid til vores tjenester. De gør et solidt og godt stykke arbejde. Men vi må selvfølgelig også spørge os selv, om der er erfaringer fra terrorangrebet i Paris, som er relevante for vores efterretningstjenester. Derfor har jeg bedt de danske myndigheder om at se på, om der her og nu kan være behov for at styrke vores nationale tjenester, om der er brug for nye redskaber eller nye ressourcer.

Når vi ser ud over vores egne grænser, er der også noget at gøre. Vi kan sikre et endnu tættere samarbejde om informationsudveksling mellem vores efterretningstjenester i Europa og også med lande uden for Europa. I EU skal vi se på, hvordan vi kan blive endnu bedre til at samarbejde om at spore og tilbageholde terrorister, der rejser mellem vores lande, ind og ud af EU. Det handler f.eks. om nye regler for udveksling af oplysninger om flypassagerer.

Som enhver ved, har vi taget hul på 2015, alle ved også, at det er et valgår, men vi har jo stadig en del, vi gerne vil nå. Vi har allerede gennemført to vækstplaner. Nu vil regeringen lægge nye forslag frem, som skal skabe mere vækst. Det sker inden for nogle måneder. Vi er en regering, som har gjort rigtig meget for at forbedre uddannelserne, og nu er tiden kommet til de helt små børn. Også her kom-

mer vi snart med konkrete forslag til bedre daginstitutioner og dagpleje.

Som jeg også sagde i min nytårstale, tager vi også fat på integrationen. Det er der brug for. I sidste uge blev regeringen og kommunerne enige om en aftale, der giver kommunerne en håndsrækning i en særlig situation, hvor der er mange flygtninge. Jeg mener helt grundlæggende, at de mennesker, der kommer til Danmark, skal arbejde og ikke skal gøres til klienter. Derfor vil jeg ændre vilkårene for flygtninge og indvandrere, der er på kontanthjælp. Jeg mener, at de skal arbejde mere for ydelsen, helst på en arbejdsplads, men hvis det ikke er muligt, skal vi skaffe nyttejob til dem. Også det fremlægger vi snart en plan for.

Så er jeg her ved indgangen til 2015 naturligvis glad for at kunne konstatere, at det går fremad for dansk økonomi. Vi har nu haft vækst i fem kvartaler i træk, flere er kommet i arbejde, færre mangler et job. Regeringen er alt i alt klar med en plan for, hvordan vi vil sætte ind for at sikre et trykt og godt Danmark, også i fremtiden. Tak.

Kl. 13:04

Formanden:

Tak til statsministeren. Vi går nu videre til spørgsmål fra partilederne, og jeg skal for en ordens skyld repetere, at i første runde har spørger og statsminister begge 2 minutters taletid. Herefter følger to runder, hvor hver har 1 minuts taletid.

Hr. Lars Løkke Rasmussen som Venstres leder.

Kl. 13:04

Spm. nr. US 33

Lars Løkke Rasmussen (V):

Tak for det. Jeg synes jo, det trods alt – om end det er på en meget trist baggrund – er dejligt at kunne starte den første spørgetime her i det nye år med at være enig med statsministeren i de kommentarer, der var oven på den frygtelige terrorhandling, vi så udspille sig i sidste uge i Paris, først mod Charlie Hebdo og senere mod et jødisk supermarked. Jeg er også meget, meget tilfreds med, at statsministeren nu – sådan hører jeg det – kvitterer for det, som jeg selv og også andre sagde under partilederdebatte i sidste uge, nemlig at vi i en situation som den, vi nu har oplevet, med et angreb eksekveret i Paris, men hvor de jo har været drevet af en ondskab og et formørket menneskesyn, som gør, at det også kunne ske i vort eget land, hvis man kan sige det på den måde, tager temperaturen på det beredskab, vi har.

Jeg har egentlig ikke noget spørgsmål at stille i den sammenhæng, men vil bare bruge lejligheden til på Venstres vegne at give et tilsagn i forlængelse af det, jeg sagde i sidste uge, om, at vi naturligvis er parat til at tage ansvaret for at finde de ressourcer, der måtte være brug for, for at gøre en solid efterretningstjeneste endnu stærkere. Jeg har jo ikke nogen mulighed for at have noget tæt indblik i det – jeg kunne sådan set godt ønske mig at have det på alle måder, men også konkret. Og skulle jeg stille et spørgsmål, skulle det være, om statsministeren har haft lejlighed til at tænke videre over det forslag, som Anders Samuelsen stillede under partilederdebatte i sidste uge, nemlig om det i den situation, vi er i, ikke kunne være formålstjenligt, om statsministeren initierede et møde for Folketingets politiske partier, repræsenteret ved partilederne, hvor vi, kan man sige, kunne blive opdateret på det aktuelle trusselsbillede og vores aktuelle beredskab som et afsæt til at gøre det nødvendige.

Kl. 13:07

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:07

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

For det første vil jeg godt takke hr. Lars Løkke Rasmussen for, at man i den her vanskelige situation forsøger at bakke op om de redskaber, vi har i forhold til vores tjenester, og også konkret det arbejde, vores tjenester gør – her tænker jeg på Forsvarets Efterretnings-tjeneste og Politiets Efterretningstjeneste og politiet i det hele taget – altså at de gør et godt og solidt stykke arbejde. Jeg tror, det er vigtigt i en situation som den her, at der netop er den opbakning fra Venstre og regeringen, og i øvrigt har vi i disse spørgsmål haft et meget godt samarbejde igennem mange år.

I forhold til det konkrete spørgsmål lytter jeg altid gerne til, hvad der er behov for i Folketinget i forhold til en debat om de her spørgsmål. Men jeg har egentlig en ganske klar fornemmelse af, at det, vi bør gøre nu, først og fremmest er at få myndighederne til at vurdere, om der er behov for yderligere ressourcer, om der er behov for yderligere redskaber, og så selvfølgelig med det i hånden komme tilbage og drøfte det med Folketingets partier.

Men først og fremmest er det på baggrund af det, der er sket i Paris, nødvendigt at tage de erfaringer med, vi har, og sammen med myndighederne undersøge, om der er behov for yderligere redskaber. Men jeg vil godt på forhånd takke Folketinget for den åbenhed, der er over for at drøfte det her fremadrettet.

Kl. 13:08

Formanden:

Hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:08

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det må jeg jo tage til efterretning, og jeg skal jo ikke diktere, hvordan man skal tilrettelægge arbejdet. Jeg tror, at det i den situation, vi er i nu, er meget vigtigt, at vi holder den politiske enighed der, hvor den er, og til gengæld jo også accepterer, at der vil være et rum ved siden af.

Hvis jeg lige skal uddybe det bare ganske kort, vil jeg sige, at sådan, som jeg selv tager det, vi har oplevet, ned, så har det i virkeligheden to dimensioner. Den ene handler om forsvaret, altså det egentlige forsvar, det politimæssige forsvar. Man må stille det spørgsmål, om vi i en situation, hvor der, efter alt hvad vi ved, er blevet sendt i omegnen af 110 unge til kampene i Syrien og Nordirak, hvoraf 50 er returneret og et eller andet sted udgør en risiko, altså står først i rækken, når det gælder risikoen for at blive radikaliseret, har ressourcer nok. Det er ligesom forsvarsdelen. Jeg tror, det er meget, meget vigtigt, at den ikke politiseres, og derfor giver jeg mit tilsagn, men i kølvandet på det tilsagn er der jo egentlig også et beskedent ønske om inddragelse.

Så er der en anden diskussion ved siden af, der handler om, hvordan det her grundlæggende udfordrer vores samfund. Hvordan kan vi leve i et land, hvor vi har 230.000 muslimer, hvoraf det jo kendetegner de fleste, at de har valgt vores samfund og efterstræber de åbne værdier, vores samfund hviler på, men hvoraf der jo også er nogle, der vil omkalfatre vort land? Det kalder, tror jeg, på en række antiradikaliseringstiltag, en række konkrete forslag. Nogle har vi stillet og ikke fået regeringens opbakning til, bl.a. forslaget om forudgående tilladelse til udrejse, og der opnår vi muligvis ikke nogen politisk enighed.

Men med hensyn til spørgsmålet vedrørende den første dimension, som jo heller ikke egner sig meget til en stor offentlig debat, altså hvorvidt vores sikkerhedstjenester er udstyret med de instrumenter og ressourcer, de skal have, skal vi gøre alt. Der vil jeg i hvert fald gerne give et tilsagn om at bevare den politiske enighed, men det kræver også inddragelse, tror jeg.

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 13:11 om det, vi har været vidne til, måske kunne formå regeringen til også at ville tage dette ekstraordinære skridt sammen med os andre.

Kl. 13:14

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg er helt enig i, at det kræver inddragelse, og der er heller ikke nogen af de tiltag, vi har gjort på det her område, hvor vi ikke har inddraget parterne. Det vil vi også fortsætte med at gøre, for det er fuldstændig rigtigt, som hr. Lars Løkke Rasmussen siger, at hvis man fortsat skal tage ansvar for det her – og det gør Venstre; det vil jeg godt kvittere for – skal man naturligvis også inddrages. Og det agter regeringen bestemt også at gøre, både i den konkrete situation med hensyn til trusselsbilleder osv., men også fremadrettet.

Hvis vi har brug for nye redskaber og nye ressourcer, vil vi først og fremmest afdække, hvad der kan være behov for, og så vil vi naturligvis tage en grundig samtale med Folketingets partier om både ressourcer og redskaber. Der er tiden – for mig i hvert fald – ikke til, at vi afviser noget. Jeg synes, vi skal have et åbent sind, både i forhold til samarbejde med andre lande, vores samarbejde med EU-landene, men også i forhold til de redskaber og ressourcer, vi skal tage i anvendelse i Danmark.

Jeg er enig i, at vi skal bekæmpe radikalisering, og det skal vi gøre på den måde, at vi på den ene side forsøger at række ud til dem, der er ved at komme ud på et forkert spor, men på den anden side også slår hårdt ned på dem, som er for langt ude. Det er derfor, regeringen har foreslået, at vi tager passet fra dem, som vi ved er på vej af sted, og at det samtidig skal være sådan, at hvis der er ikkestatsborgere, der drager af sted, skal de ikke være sikre på, at de kan vende tilbage, for det er muligt, at vi tager opholdstilladelsen fra dem.

Så der er altså redskaber, vi gerne vil tage i brug, som vi ikke har adgang til i dag, men som jeg tror vil være ganske nyttige i forhold til at forhindre Syrienskrigerne i at tage af sted.

Kl. 13:12

Formanden:
Hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:12

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg vil gerne kvittere for tilsagnet om inddragelse, og måske skulle man så sætte et punktum der. Jeg er også enig med regeringen i, at det er fornuftigt at kunne tage passet fra folk. Jeg må bare konstatere, at efter alt hvad vi ved, er der 110, der er udrejst, 50, der er kommet hjem igen, og der er ikke et eneste pas, der er taget fra nogen som helst. Det er jo noget, vi er nødt til at forholde os til.

Det er baggrunden for – det kunne jeg da godt ønske mig at statsministeren måske indholdsmæssigt ville forholde sig til – at vi, og vi er i den sammenhæng altså Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti, har foreslået, at vi i den her situation netop med afsæt i vurderinger fra Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste i forhold til brændpunkter rundtomkring i verden skulle sige, at forudsætningen for overhovedet at udrejse til de områder er, at man har en forudgående tilladelse, som selvfølgelig skal være enkel og ubureaukratisk at få, hvis man har et lovligt ærinde, fordi man rejser med nødhjælp eller er journalist eller andet. Men kan man ikke godtgøre, at der er et formål med rejsen, og rejser man alligevel, skal man kunne straffes. For vi er jo altså i en situation, hvor vi ved, at der er folk, der er rejst ud, og vi ved, at der er folk, der er kommet hjem, og vi ved, at de står i første række og er i risiko for at blive radikaliseret, og vi kan ikke løfte bevisbyrden for, at de har deltaget i kamphandlinger, som er strafbare.

Vi er i en ekstraordinær situation. Det er baggrunden for, at vi foreslår noget ekstraordinært. Og jeg spørger så statsministeren her,

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 13:14

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg vil sige til det første, at når vi ikke har taget passene fra folk, er det, fordi vi ikke har lovgivningen på plads endnu. Det håber vi jo snart at få. Vi håber også, at Venstre vil være medvirkende til det.

Så er der det konkrete spørgsmål, om man kunne forestille sig en situation, hvor man nægter udrejse til personer, som er på vej til Syrien. Jeg synes jo, at i den situation, vi står i nu, er tiden ikke til at lukke døre, men tværtimod til at holde dem åbne, og derfor vil vi også se på, om det her er et forslag, der vil kunne lade sig gøre. Vi er sådan set meget åbne over for mange forslag, og hvis det her forslag kan gennemføres, uden at det betyder, at man begrænser friheden for mange mennesker til så at sige at rejste derhen, hvor de vil – det er jo også en del af det, man gør i Danmark – vil vi gerne kigge på det. Men regeringen vil sådan set være åben over for de forslag, der måtte komme, også som opfølgning på det, der er sket i Paris.

Kl. 13:15

Formanden:

Så går vi til anden stribe med hr. Lars Løkke Rasmussen. Værsgo.

Kl. 13:15

Spm. nr. US 34

Lars Løkke Rasmussen (V):

Tak for det. Så tror jeg, jeg vil skifte emne – også for ikke at udfordre den imødekommenhed, statsministeren har udvist på det første punkt, mere, end hvad godt er, altså for at undgå at lukke døre.

Det er meget positivt, at statsministeren på vegne af regeringen markerer en åbenhed over for at diskutere det her konkrete forslag, som man indtil videre i hvert fald har afvist. Statsministeren opholdt sig jo også ved, at 2015 er et valgår, og om nogen er det statsministeren, der med sig selv ved, hvornår tidspunktet for valget skal være. Vi er i sagens natur klar, men vi er jo også klar til at udfylde vores parlamentariske ansvar, indtil det måtte behøve statsministeren at udskrive et valg.

Der må jeg sige, at i forhold til det, statsministeren sagde her, bekymrer det mig lidt, at statsministeren siger, at man inden for nogle måneder vil komme med nogle vækstinitiativer. Det er unægtelig et udtryk for en anden aflæsning af, hvor Danmark er, end den, jeg i hvert fald selv har.

Regeringen har nu ad otte omgange nedjusteret vækstskønnene, og vi skulle gerne undgå, at det sker en niende gang. Vi kommer ind i 2015 i økonomisk slæbegear, og der er flere steder i landet, hvor der har været diskuteret beskæftigelsesnedgang. Det kan godt være, at arbejdsløsheden er faldet, men der har været beskæftigelsesnedgang, fordi der sker affolkning; der er steder i Danmark, hvor det bestemt er svært at få øje på optimismen.

Når man taler om, at der er et Danmark, man kender, så er der måske i virkeligheden mere end et Danmark. Der er i hvert fald egne i Danmark, der er i bakgear og præget af mismod. Jeg synes, det skrider på, at vi handler. Og bare for at være konkret vil jeg nævne landbruget.

Vi har et landbrug, som i øjeblikket er trængt og taber indtjening. Det er bl.a. på grund af situationen i Ukraine, som jo ikke er selvfor-skyldt, og snigende gældsgrader. Rundtomkring i landet har vi banker og sparekasser, og den sektor er en enormt eksponeret sektor.

Jeg synes, det kalder på handling, og jeg vil gerne bare til en indledning spørge statsministeren, om statsministeren er enig i, at vi her står med et betrængt erhverv, som vi sidste år alle sammen var enige om havde et betydeligt vækstpotentiale – og jeg kvitterer også for de initiativer som regeringen har taget, og dem, som vi har taget sammen – men som altså i den øjeblikkelige situation er meget trængt med risiko for negativ afsmittende effekt, også for den finansielle sektor.

Deler statsministeren den vurdering, at dansk landbrug er trængt, og hvilke overvejelser gør statsministeren sig i givet fald så i den forbindelse?

Kl. 13:18

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:18

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg vil tage det generelle først. Jeg tror, det er rigtig vigtigt – også af hensyn til dansk økonomi og danskerne i det hele taget – at den borgerlige opposition holder op med at tale dansk økonomi ned. Jeg har set indtil flere tiltag i den retning, altså at man ligesom fremstiller tingene, som om de er rigtig dårlige alle sammen. Men det er rigtig vigtigt at holde op med at tale dansk økonomi ned.

Der er jo vækst i økonomien. Der har nu i de seneste mange kvartaler været vækst i økonomien. Flere er kommet i arbejde, siden foråret 2013 er beskæftigelsen steget med over 20.000, og ledigheden er på vej ned. Samtidig er vi kommet ud af den henstilling fra EU, som den tidligere regering fik os ind i, budgetloven bliver overholdt, og det går bedre i Danmark.

Det går ikke hurtigt nok, og det er klart, at Danmark er påvirket af det, der sker i andre lande, så vi kunne godt tænke os mere vækst end det, vi har. Det er også derfor, at regeringen oven i de to vækstpakker, vi har lavet, planlægger yderligere tiltag i forhold til væksten.

Men at fremstille det, som om det ikke går bedre i Danmark, er ganske enkelt forkert, og jeg vil egentlig opfordre Venstre til at holde op med at gøre det. Det er ikke fair over for Danmark og dansk økonomi.

Det er rigtigt, at landbruget naturligvis er hårdt ramt af de sanktioner, der er indført, og den situation, der er i Ukraine. Vi beklager alle sammen dybt, at det er kommet dertil. Regeringen har gjort rigtig meget for dansk landbrug, og jeg kan læse, at det anerkendes af dansk landbrug. Vi har vedtaget en vækstpakke specifikt for landbruget. Vi har også forsøgt at hjælpe med konkrete midler for at finde nye markeder til erstatning for dem, der er blevet mindre, og på den måde har vi meget fokus på landbruget.

Men alle kan jo se, at det selvfølgelig påvirker landbruget negativt, at der punkt 1 er den økonomiske situation i verden, der er, men at der også punkt 2 er den konkrete situation i Ukraine.

Kl. 13:20

Formanden:

Hr. Lars Løkke Rasmussen.

Kl. 13:20

Lars Løkke Rasmussen (V):

Og så var der selve spørgsmålet om, hvad vi så gør ved det. Altså, må jeg ikke først sige, at jeg ikke taler noget ned. Jeg taler om tingene, som de er. Jeg har i øvrigt det grundsynspunkt, og det tror jeg også jeg gjorde gældende over for statsministeren, før statsministeren blev statsminister, at man jo må tage Danmark herfra, hvor Danmark er – altså det Danmark, vi kender lige i dag – og hvad vi så skal gøre ved det. Og derfor er det ikke en konkurrence i, hvem der har gjort hvad i fortiden.

Jeg anerkender fuldt ud, at ting går bedre nu, end de har gjort. Det har vi et fælles ansvar for. Venstre har været der hver gang, både dengang vi traf beslutninger, mens vi var i regering, og hvor Socialdemokratiet holdt sig udenfor, da selve grundstenen i, at dansk økonomi er robust, blev lagt – efterlønsreformen; der var vi der – og vi har været der i alle senere aftaler, der har trukket den rigtige vej. Vi har selv presset på for dem. Så det er ikke nogen konkurrence i, hvem der har gjort hvad. Det er heller ikke et spørgsmål om at fremkalde et falsk billede af, hvilken situation Danmark er i. Det er et spørgsmål om at forholde sig til realiteterne.

Jeg forstår, at vi er enige om, at vi har et landbrug, der nu er trængt af Ukraine-krisen. Og regeringen har gjort nogle ting historisk på fødevarerområdet, og vi har selv været med. Men på trods af det har vi altså et landbrug, der er trængt. Og så skal jeg bare spørge helt enkelt: Hvad gør vi så ved det? Ser vi på, eller er der basis for, at der skal tages nogle yderligere initiativer?

Kl. 13:22

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:22

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Bare så man ikke forvilder sig i, hvad der er det generelle fundament, vil jeg sige, at det generelle fundament jo er den velfærdsaftale, som blev lavet helt tilbage i 2006, og som hr. Lars Løkke Rasmussen også godt ved at Socialdemokraterne var meget aktive i at få på benene og også deltog i. Så det er jo fundamentet i forhold til meget af den økonomiske udvikling, vi har nu. Så har regeringen naturligvis også gennemført en række reformer, som har været fornuftige for Danmark.

Men når jeg siger det her med, at jeg synes, man skal passe på med at tale Danmark ned i et sort hul, er det, fordi jeg oplever, at nogle – og det kan godt være, at det ikke er hr. Lars Løkke Rasmussen selv, men nogle af hans håndgangne mænd – har været meget optaget af at tale negativt om dansk økonomi. Og det er simpelt hen ikke et rigtigt billede af, hvor dansk økonomi står nu. Vi vil gerne have mere vækst – ja, det vil vi gerne – men det går bedre i dansk økonomi, ikke mindst på grund af at vi har haft en regering, som har truffet væsentlige beslutninger i den retning. Og jeg er glad for, at vi har haft Venstre til at bidrage i visse tilfælde; det er jeg rigtig glad for, og det vil jeg gerne kvittere for. Men det ændrer jo ikke ved, at regeringen har – sådan som det også skal være – et stort ansvar for de ting, vi har gennemført.

Konkret i forhold til landbruget synes jeg, det er noget underligt noget at tale om, at det er en historisk aftale, vi har lavet, eller at det, vi har lavet i forhold til landbruget, er historie. Det er jo en konkret vækstplan for landbrug og fødevarer fremadrettet, som erhvervet også har kvitteret for, altså at man har givet bedre rammer for, at vi kan have og drive fornuftigt landbrug i Danmark. Det har jo dårlig nået at virke sådan helt konkret endnu, så det har vi da stadig – og forhåbentlig – store fælles forventninger til. Og konkret i forhold til landbruget og landbrugets markeder nu prøver vi jo at hjælpe med at finde alternative markeder til dem, der er forsvundet på grund af krisen i Ukraine.

Kl. 13:23

Formanden:

Så er det hr. Lars Løkke Rasmussen, sidste runde.

Kl. 13:24

Lars Løkke Rasmussen (V):

Altså, jeg kan slet ikke genkende det der billede af, at jeg taler økonomien ned. Jeg kan derimod meget klart fornemme, at statsministeren taler regeringen op, og nogen skal jo også gøre det.

Altså, når man spørger i Finansministeriet, får man jo at vide, at ni tiendedele af reformeffekterne skyldes de reformer, der er vedtaget, før statsministeren blev statsminister; det var reformer, som statsministeren var imod. Og sådan kan vi jo godt stå og skyde på hinanden, men der sidder jo altså f.eks. nogle landmænd derude, som er hårdt trængt på indtjeningen; som er så hårdt trængt på deres økonomi, at de muligvis ikke har råd til at investere i at gøre jordene forårsklar; som er tynget af gæld; som har lånt pengene i nogle pengeinstitutter rundt omkring i egne af Danmark, hvor pengeinstitutterne er mere eksponerede på det her område, end sektoren generelt er – med risiko for, at hvis tingene begynder at falde sammen, er der en negativt afsmittende effekt for ikke bare landmandsfamilier, men for følgeerhverv, for egne i Danmark, hvor det i forvejen ikke går godt, og hvor beskæftigelsen er i tilbagegang.

Over for det siger statsministeren så, at man har gjort, hvad der skulle gøres. Det skal jeg meget beklage. Jeg vil gerne opfordre til, at man ikke venter måneder, men højst dage, før man iværksætter nogle vækstpolitiske forhandlinger. Venstre møder gerne op til dem. I forhold til landbruget er der brug for – og det koster ingen penge – at vi giver nogle mere konkurrencedygtige rammevilkår omkring harmonikrav, omkring gødskningsregler og andet.

Venstre er sådan set klar, og min appel skal her bare være, at man nu bruger det forhold, at man ikke udskriver valg, til politisk at handle. For hvis vi blot skal bruge foråret her til at sidde og vente, så svigter vi, så spilder vi hinandens tid, og så svigter vi en udfordring. Uanset hvor godt det går, kan det altid gå bedre, og det er i hvert fald oplagt, at der i forhold til den sektor, jeg her har nævnt – og flere kunne nævnes – er brug for, at det skal gå bedre, og det kalder på politisk handling. Vi er klar.

Kl. 13:26

Formanden:

Så er det statsministeren.

Kl. 13:26

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Der er ikke nogen i regeringen, der sidder og venter. Vi har et tæt pakket program. Nogle gange kan vi føle, at vi sidder og venter lidt på Venstre – det gør vi bl.a. i forhold til de asylstramninger, vi gerne vil igennem med. Så der er ikke nogen, der sidder og venter – det behøver hr. Lars Løkke Rasmussen sådan set ikke at være bekymret for.

Jeg synes, det er ærgerligt, at man ikke lægger vægt på nogle af de ting, som vi allerede har i gang i forhold til landbruget. Vi har jo netop fundet en god balance, hvor vi giver bedre muligheder for dansk landbrug uden at gå på kompromis med det, som danskerne jo også går op i: at vi har gode sunde fødevarer, og at vi ikke ødelægger vores miljø. Det er jo netop den balance, som regeringen står for, og som vi også har diskuteret meget med Landbrug & Fødevarer over den seneste tid – og det er der, vores vækstpakke ligger.

Så jeg undrer mig lidt over, at Venstre, efter at man egentlig har været med i den her vækstpakke, så lige pludselig vil slække på de krav og rammer, der er for dansk landbrug. For jeg går ud fra, at Venstre stadig ønsker, at vi skal have et landbrug i Danmark, som kan tjene penge og klare sig godt på det internationale marked, men som også er med til at beskytte dansk miljø.

Kl. 13:27

Formanden:

Tak til hr. Lars Løkke Rasmussen.

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl som Dansk Folkeparti leder.

Kl. 13:27

Spm. nr. US 35**Kristian Thulesen Dahl (DF):**

Tak for det, formand, og tak til statsministeren for indledningen til spørgetimen.

Det er jo første gang, Folketinget er samlet efter tragedien i Frankrig i sidste uge, og derfor er det efter vores opfattelse helt naturligt, at vi dvæler ved det, og at vi også husker på, at der ikke bare var folk, der blev dræbt i Frankrig i sidste uge; der er pårørende, der nu savner nogen; der er et samfund i chok.

Jeg synes også, det er vigtigt at minde om, at det, der er sket, jo ikke er et angreb alene på Frankrig og franske værdier. Det er jo et anslag mod vestlige demokratier og vores værdier i al almindelighed og dermed også et anslag mod Danmark og de ting, vi står for i Danmark. Derfor synes jeg også, det er på sin plads, at der kigges på, om der skal flere ressourcer, nye redskaber til de folk, vi har i Danmark, til at arbejde mod ekstremistiske folk, ekstremistiske miljøer – og det er, uanset om det er politi i al almindelighed, PET eller FE, som statsministeren også er inde på, både når det gælder nye redskaber og nye ressourcer.

Jeg synes også, det er godt, at statsministeren siger, at regeringen vil se på de nye redskaber med et åbent sind. Jeg håber, det betyder, at nogle af de ting, regeringen også tidligere har afvist at bruge til at bekæmpe ekstremisme i Danmark, er inkluderende, altså at man ser på tingene med et åbent sind.

Det, der så kunne være nyttigt i forbindelse med spørgetimen her, er at finde ud af, om vi ser nogenlunde fælles på den store udfordring, som vi står over for i den vestlige verden og i Danmark. Derfor vil jeg gerne stille et spørgsmål til statsministeren om, om hun og regeringen ser på ytringsfriheden i Danmark på samme måde som eksempelvis Jyllands-Postens administrerende direktør, som på baggrund af det, der skete i Frankrig, netop sagde, at ytringsfriheden er truet som aldrig før. Det pres mærker alle, særlig folk på Jyllands-Posten.

Altså, ytringsfriheden er truet som aldrig før. Det er jo i forbindelse med, at avisen vælger at sige, at man ikke gør det, man måske ellers ville have gjort, fordi man simpelt hen tænker på sit bladhus og sine medarbejdere og ønsker at beskytte dem. Det kan man jo sagtens forstå – det er der ikke noget mærkeligt i – men det betyder så også bare, at den formelle ytringsfrihed, vi godt nok har, måske i realiteten ikke er der, for i realiteten er der folk, der afholder sig fra at gøre det, de ellers ville have gjort, simpelt hen af frygt. Så er statsministeren enig i, at det er situationen i dagens Danmark i dag?

Kl. 13:30

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:30

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Der er ikke nogen tvivl om, at terrorangrebet i Frankrig er et rædselsfuldt og meget kontant udtryk for, at ytringsfriheden og dermed også demokratiet er under angreb. Der er nogle, der gerne vil vores ytringsfrihed og vores demokrati, vores frihed til livs, og de angriber de steder, hvor de mener det kan ske. Der er radikaliserede personer og grupper, der er ude efter at angribe vores ytringsfrihed.

Derfor synes jeg også, det er så vigtigt med en demonstration som den, der var i søndags, hvor over 1 million mennesker – jeg har ikke helt styr på, hvor mange mennesker der var – markerede, at man ikke kan tage ytringsfriheden fra os. Vi er et åbent, frit samfund, som vil have ytringsfrihed, som vil have pressefrihed, og vi opfatter det ikke som et individuelt gode, som den enkelte skal kæmpe for, men tværtimod som et kollektivt gode, som vi skal kæmpe for sammen.

På den måde synes jeg der er en meget klar linje i det svar, vi har givet fra ikke bare Vestens side, men fra alle dele af verdens side,

nemlig at vi godt ved, at der er nogle, der vil angribe vores ytrings-frihed. Vi accepterer det ikke, og vi kæmper for vores ytringsfrihed.

Kl. 13:31

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:31

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak – også for svaret, selvfølgelig. Det, der vel er sagen her, er jo, at det ikke er en diskussion om, hvorvidt der er formel ytringsfrihed, for det har vi jo selvsagt også i Danmark; det afgørende her er vel, om ytringsfriheden er reel, altså om medieverdenen – uanset om man er skribent eller man er tegner – pålægger sig selv en censur, der betyder, at ting, man ville have gjort, hvis man ikke levede i frygt, gør man ikke netop på grund af frygten.

Det, som Jyllands-Postens chefredaktør meget åbenhjertigt, synes jeg, og egentlig meget ærligt går ud og siger, er, at bladet foretager sig dispositioner, som de ikke ville have gjort, altså handler anderledes på grund af den her frygt. Det vil sige, at vi som samfund ikke er i stand til at yde dem den følelse af beskyttelse, der gør, at de faktisk bruger den ytringsfrihed, de formelt har, og dermed er ytringsfriheden vel ikke reel.

Det, som jeg i virkeligheden gerne ville have statsministerens svar på, for at finde ud af, om vi ser ens på den trussel, vi står over for, er, om statsministeren er enig i det synspunkt, som her bliver gjort gældende, nemlig at ytringsfriheden i dag er begrænset, desværre, af den frygt, som mange lever med, og af den selvrensensur, som der derfor bliver udøvet.

Kl. 13:32

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:32

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jyllands-Posten er i en helt særlig situation, og jeg har godt set i den forløbne uge, at f.eks. fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti havde mange gode råd til, hvad Jyllands-Posten skulle trykke eller ikke trykke. Men man er nødt til at have respekt for, at Jyllands-Posten er i en særlig situation, og at de udtaler sig, som de gør. Jeg synes på mange måder, at det er lidt underligt, at man har lyst til at drive så meget politik på, hvad lige præcis Jyllands-Posten gør eller ikke gør, og har så faste holdninger til, hvad Jyllands-Posten skal trykke eller ikke trykke.

I forhold til det her med selvrensensur tror jeg ikke der kan være to holdninger til, at der selvfølgelig er en enorm risiko for, at man begynder at pålægge sig selv censur, i forhold til hvad man kan gøre og ikke gøre, og måske er det den allerstørste fare i den her situation. Jeg må så også konstatere, at når jeg ser de danske aviser, de danske medier – det er ikke sådan, at jeg har set resten af verdens aviser, men kigget på noget af, hvad der foregår i resten af verden – så bruger vi jo vores ytringsfrihed på den måde, vi gerne vil.

Så jo, der er en risiko for selvrensensur. Jo, der er nogle, der gerne vil vores ytringsfrihed til livs. Men det svar, vi har set fra Europas side i den sidste uge, er, at vi bruger vores ytringsfrihed, og det skal dem, der er ekstremister og ønsker at bestemme det her, ikke bestemme.

Kl. 13:34

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl, sidste omgang.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes faktisk, det er noget beklageligt, at statsministeren her i den alvorlige debat fordrejer det og svarer på noget andet end det, jeg spurgte om. Jeg har ikke her udtrykt nogen som helst henstilling om, hvordan Jyllands-Posten skal agere. Jeg kommer her med et spørgsmål til statsministeren på baggrund af det, Jyllands-Posten fortæller offentligheden er baggrunden for den måde, de agerer på. Jeg synes egentlig, at statsministeren skal svare på det, statsministeren bliver spurgt om, frem for at forsøge at fordreje det.

Statsministeren siger, at der er en risiko for selvrensensur, men det, jeg spørger om, er, om statsministeren vil erkende, at der finder selvrensensur sted – og det er jo noget andet, end at der er risiko for selvrensensur. For så er vi jo kommet derud, hvor vi ikke har en ytringsfrihed, der er reel, for i hvert fald en dels vedkommende. Vi har den godt nok formelt, men ikke reelt, og så står vi i en værre situation, kan man sige, end hvis der, i citationstegn, blot var en risiko – det er hårdt nok.

Men hvis vi allerede er kommet dertil, at vi erkender, at der er mediehus, der foretager selvrensensur på grund af frygt, og ikke fordi de vurderer, at det ville være forkert af dem at skrive det ene eller det andet – det må de jo vurdere fuldstændig selv – altså simpelt hen på grund af frygt, så har vi jo ikke givet dem den sikkerhed, der er tilstrækkelig, for at de kan udøve deres ytringsfrihed. Det er det, jeg stiller spørgsmål til statsministeren om: Er statsministeren enig i, at det er der, det danske samfund er i dag, januar 2015?

Kl. 13:35

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:35

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Hr. Kristian Thulesen Dahl beskylder mig for at forvrænge tingene, men det er jo faktisk hr. Kristian Thulesen Dahl, der gør det. For jeg siger, at Jyllands-Posten er i en helt særlig situation. De er i en helt særlig sikkerhedsmæssig situation; det har de selv erkendt.

Det, jeg synes har været ubehageligt i løbet af den seneste uge, er, at fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti – og jeg kan høre, at hr. Kristian Thulesen Dahl ikke ønsker at gentage det i dag – har forsøgt at sige til alle danske medier, hvad man helt præcis synes de skulle trykke. Det er jo det, der er den store misforståelse i det her. Ytringsfriheden handler ikke om, at politikere skal fortælle et magasin, et medie, hvad det skal trykke; den handler om, at der på hver enkelt medie sidder en redaktion, som diskuterer med sig selv om, hvad de vil trykke.

Det er mit indtryk, at danske medier, måske på nær Jyllands-Posten, som er i en særlig situation, har trykt præcis det, de gerne ville i løbet af den her uge, og har udtrykt sig på den måde, de gerne ville. Hvorfor Dansk Folkeparti skal så splid i den her situation og forlange noget af medierne synes jeg står lidt uklart efter den forløbne uge.

Kl. 13:36

Formanden:

Tak til hr. Kristian Thulesen Dahl.

Så er det fru Pia Olsen Dyhr som SF's leder.

Kl. 13:37

Spm. nr. US 36

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er fuldstændig enig med statsministeren i, at vi skal tage terrortruslen dybt alvorligt. Det, vi har været vidne til i Frankrig, er forfærdeligt. Ytringsfriheden kan ikke gradbøjes og er en helt central

del af vores frie og demokratiske samfund. Der er jo grupper, f.eks. Islamisk Stat, al-Qaeda og folk, der er inspireret af dem, der begår vold, terror og andre grusomme handlinger begrundet i en perverteret form for islam. Det skal vi klart og entydigt bekæmpe både ude i verden, men altså også herhjemme.

Efter et så frygteligt angreb på vores samfundsmodel og grundlæggende værdier er det vigtigt, at vi står sammen på tværs af politiske skel, og måske skal vi i virkeligheden hæve os over de politiske uenigheder og gøre det, der virker, det, der forhindrer nye terrorangreb, og som forhindrer, at unge bliver fristet til at opsoge de her ekstremistiske miljøer, også i Danmark. Det er derfor vigtigt, at vi ikke opdeler folk i religion, men i dem, der bakker op om demokratiet og de demokratiske værdier og de frie samfund, og i dem, der undergraver demokratiet og er antidemokratiske i deres tankegang. Det er der, hvor strengen skal slås.

Vi skal derfor sætte hårdere ind mod ekstremistiske miljøer, som vi også har i Danmark. Og vi skal gennemgå – og det er jeg glad for at statsministeren også understregede i sin indledning – om PET har de fornødne ressourcer og den politiindsats, der skal laves, og på den baggrund se, om vi kan gøre tingene bedre.

Jeg vil derfor gerne sige tak til statsministeren for, at hun deltog i demonstrationen i Paris. Det skabte nyt håb at se så mange mennesker på gaden sammen, over 3,5 millioner mennesker, tror jeg at der var tale om. Det skaber nyt håb om, at vi kan løse det her sammen både i Europa, men måske også i Danmark, og derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, hvad hun vil gøre for at samle så bred opbakning i Folketinget som muligt om en fælles indsats ud over lovforslaget om syrienskrigerne, så vi både kan sikre vores tryghed og forhindre, at folk radikaliseres af formørkede religiøse kræfter og opfordres til at udføre terrorhandlinger eller drage i hellig krig.

Kl. 13:39

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 13:39

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

For det første tak for de pæne ord. Jeg er også meget enig i, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at bekæmpe ekstremisme. Der er regeringen jo allerede godt i gang. Vi holder øje med de unge, som vi tror er på vej ind i ekstremistiske miljøer. Vi vil gerne på den ene side sige til dem, at der er en vej tilbage for dem, hvis de ønsker at komme ud af de ekstremistiske miljøer. Hvis de ønsker at gemme sig for disse miljøer, vil vi gerne samarbejde med dem, med deres forældre og med de steder, hvor de færdes. Så vi vil gerne have de unge ud af det.

Men budskabet er på den anden side også, at hvis de tager af sted eller overvejer at tage af sted, vil vi gerne tage deres pas, så de ikke kan komme af sted, og hvis de er taget af sted og ikke er danske statsborgere, behøver de ikke at komme tilbage, for så vil vi tage deres opholdstilladelse. Det er jo et ganske enkelt budskab til de unge: Lad være med at tage af sted, lad være at komme i gang med de ekstremistiske miljøer; vi vil gerne hjælpe jer ud af det, hvis det er det, I vil, men så snart I har en plan om at tage af sted, reagerer samfundet også.

Jeg kan ikke lade være med i al stilfærdighed at gøre opmærksom på, at når man skal bekæmpe terrorister og ekstremister, skal man både have bløde og hårde redskaber. Og jeg håber, at det, som SF og SF's formand siger i de her dage, betyder, at hvis vi kommer tilbage med at udvide de redskaber, der er til rådighed for vores tjenester, både med hensyn til beføjelser og ressourcer, så vil man i modsætning til andre tidspunkter stille sig positivt over for det.

Kl. 13:40

Formanden:
Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 13:40

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror, jeg vil gøre statsministeren opmærksom på, at SF er en del af politiforliget og har været det i ganske mange år og derfor også har bakket op, når Politiets Efterretningstjeneste flere gange har fået tilført flere ressourcer. Så jeg synes, det var en hel unødvendig bemærkning, statsministeren kom med, for det, jeg netop efterlyste og lagde an til i min indledning, var jo at sige, om vi ikke så vidt muligt skal prøve at lave en bred og samlet indsats her i Folketinget. Jeg tror sådan set, det er vigtigt, at vi står sammen i så svær en situation, som vi står i lige nu, og der synes jeg egentlig statsministeren kunne vise sig lidt mere statsmandsagtig.

Derfor vil jeg også gerne spørge, om statsministeren eller justitsministeren overvejer at invitere Folketingets partier – som Liberal Alliances leder tidligere har foreslået – til en grundig drøftelse af, hvordan vi gør det ved en fælleseuropæisk indsats, men også af vores danske indsats mod terror og radikaliserings, så vi fastholder en bred politisk opbakning imod ekstremisme i Danmark.

Kl. 13:41

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 13:42

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg synes ikke, der er noget forkert i at minde hinanden om, at vi gennem tiden har haft forskellige synspunkter, i forhold til hvordan vi styrker tjenesternes arbejde. Det tror jeg er vigtigt i den her situation. Der er mange af os, der har taget en diskussion, også igennem de seneste år, om tjenesternes arbejde, om udveksling af oplysninger med partnerlande, om den indsats, vi kan gøre, når vi arbejder sammen med andre tjenester. Der har været mange angreb på og mistænkeliggørelse af tjenesterne, og jeg synes netop i den her situation, at det er værd at understrege, at alt, hvad vi har gjort på det her område, alle de beføjelser, der er givet til tjenesterne over de seneste år, har været velbegrundet, og det har også været med til, at vi har kunnet forhindre konkrete terrorangreb. Det synes jeg bare er vigtigt at få på plads, og derfor håber jeg selvfølgelig, at det også vil være noget, der af alle parter bliver taget med i det videre arbejde i forhold til at styrke vores tjenester. Det er vigtigt også i den situation at få understreget det.

I forhold til det konkrete vil jeg sige, at jeg synes, det er naturligt efter et terrorangreb som det i Paris, at jeg nu har bedt vores myndigheder om at overveje, om der er behov for yderligere redskaber, om der er behov for yderligere ressourcer, og når vi har svaret på det, vil vi selvfølgelig vende tilbage til Folketingets partier med det.

Kl. 13:43

Formanden:
Fru Pia Olsen Dyhr, sidste runde.

Kl. 13:43

Pia Olsen Dyhr (SF):

Man kan sige, at i forlængelse af det, der er sket, er der jo desværre også miljøer, hvor vi oplever overfald. Det er både muslimske, men også jødiske miljøer, der er bange for overfald, visse moskeer er allerede blevet angrebet i Paris, og bekymringen har også bredt sig til Danmark. Det er jo ganske forfærdeligt, hvis det får lov til at udvikle sig til yderligere konflikter. Derfor vil jeg gerne høre statsministe-

ren, hvad vi kan gøre for at forhindre yderligere had og angreb, så alle folk kan leve trygt i det danske samfund.

Så synes jeg, vi skal lægge den politiske polemik til side, for jeg synes sådan set, det er vigtigt, at vi har bred politisk opbakning om det her.

Kl. 13:43

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:43

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg har altid syntes, det var meget væsentligt at have bred opbakning til vores tjenester, og det har jeg også savnet igennem de seneste år, hvor man har diskuteret det her – en grundig opbakning til både tjenesterne og de beføjelser, de har. Men det er fint, at vi lægger de politiske spidsfindigheder i forhold til det her bag os, det synes jeg lyder lovende for fremtiden.

I forhold til konkrete miljøer i Danmark kan jeg forsikre om, at vi også følger situationen tæt. Justitsministeren har i den her uge møde med f.eks. de jødiske samfund for at være sikker på, at der er den fornødne kontrol og sikkerhed omkring de jødiske samfund, og på den måde er vi hele tiden årvågne i forhold til den konkrete situation på jorden.

Kl. 13:44

Formanden:

Tak til fru Pia Olsen Dyhr.

Så er det fru Johanne Schmidt-Nielsen som Enhedslistens leder.

Kl. 13:44

Spm. nr. US 37**Johanne Schmidt-Nielsen (EL):**

Tak for det. Jeg vil også gerne starte med at sige tak til statsministeren for sammen med andre ministre at have repræsenteret danskerne ved den store demonstration i Paris forleden. Jeg tror, at vi alle sammen synes, det var fantastisk at se, hvordan millioner af mennesker med forskellige sociale og etniske og religiøse baggrunde stod sammen for ytringsfriheden og for friheden i det hele taget. Det er vel nok det stærkeste signal, vi kan sende til de ekstremister, der stod bag det her frygtelige terrorangreb, den massakre, i Paris, nemlig at deres had og deres trusler ikke splitter os, sådan som de ønsker, men i stedet samler os på tværs af forskelligheder, og at kampen ikke står mellem Vesten og islam, sådan som statsministeren også indledte med at sige, men at skillelinjen går mellem dem, der vil demokratiet, og dem, der ikke vil det.

Det var faktisk det samme, vi oplevede i forbindelse med den forfærdelige massakre på Utøya i Norge, nemlig at nordmændene blev endnu mere samlede end før. Det skyldtes jo ikke mindst den socialdemokratiske statsminister Stoltenberg og de signaler, han sendte, nemlig at hadet og frygten skal mødes med mere åbenhed og mere demokrati, at det stærkeste af alle våben er det frie ord og demokratiet. Jeg synes, det var nogle meget stærke ord, der kom fra Stoltenberg, og jeg vil gerne høre statsministerens tanker om, hvordan vi i Danmark kan reagere på en måde, hvor vi styrker åbenheden, og hvor vi styrker demokratiet i det danske samfund.

Kl. 13:46

Formanden:

Statsministeren.

Kl. 13:46

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Forsvaret for vores ytringsfrihed og vores demokrati og vores frihed kan man sige kræver to hænder: Med den ene hånd skal man sikre et

åbent samfund, hvor man bruger sin ytringsfrihed, hvor man diskuterer alting, hvor man har frihed, hvor man accepterer forskellighed, og hvor man i fred – måske ikke altid i fordragelighed – løser de udfordringer, der er. Der synes jeg vi skal gå forrest alle sammen med et godt eksempel. Vi kan sagtens være forskellige, vi kan diskutere tingene, men vi gør det fredeligt og ordentligt og har respekt for hinandens frihed til at ytre det, vi vil. Det er også vigtigt, at vi holder sammen om ytringsfriheden og siger, at det ikke kun er en individuel ret, men at det også er et kollektivt gode, som vi alle sammen skal forsvare. Og jeg er fuld af beundring for det danske Folketing, de danske partiledere, som i løbet af den seneste uge *alle* – hver og en – har udtalt sig meget entydigt om den sag. Det er et stærkt signal fra Danmark, at vi kan sende det budskab, at der ikke er nogen uenighed om det spørgsmål i Danmark. Sådan er det. Det er den måde, alle har udtalt sig på, og det er stærkt.

Den anden side af at beskytte vores demokrati og frihed er, at man er effektiv i forhold til at beskytte sig selv. Det vil sige, at man har Forsvarets Efterretningstjeneste og Politiets Efterretningstjeneste, som har de rette værktøjer og kan arbejde effektivt for at beskytte os selv. Der har vi jo over årene, også når der har været terrorangreb, styrket beføjelserne, og det har været meget vigtigt for konkret at kunne beskytte Danmark, beskytte danske interesser og dermed også vores demokrati og frihed.

Så beskyttelsen af demokrati og frihed handler både om hårde redskaber og beføjelser til vores tjenester og om konstant og hver dag at forsvare pressefriheden og ytringsfriheden, sådan som vi også har set det den seneste uge.

Kl. 13:48

Formanden:

Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 13:48

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det med at forsvare presse- og ytringsfriheden er jeg glad for at statsministeren siger, for når jeg synes, det er vigtigt at lægge vægt på Stoltenbergs meget kloge ord, er det, fordi jeg synes, at der er grund til at være lidt bekymret over nogle af de udmeldinger, der er kommet herhjemme efter terrorangrebet.

Det er udmeldinger, som jeg synes peger væk fra det åbne samfund og væk fra den retsstat, som beskytter vores frihedsrettigheder. Vi har hørt politikere tale om at indføre nødret. Sidste gang, vi oplevede det i Danmark, var, da Danmark var besat af tyskerne. Vi har hørt debattører tale om, at frihedsrettighederne ikke skal gælde for alle. Det er muligt, at de ting er sagt i affekt og vrede over det, vi har oplevet, men jeg tror, at det er vanvittigt vigtigt, at vi som politikere nu holder hovedet koldt og netop ikke handler i affekt, og da slet ikke, hvis det drejer sig om at gribe ind i frihedsrettighederne.

Vi skal selvfølgelig analysere den situation, vi står i, og overveje, om der er noget, vi kan gøre anderledes og bedre end hidtil, men det er afgørende, at vi ikke handler i panik, og jeg kunne godt tænke mig at høre, hvilke tanker statsministeren har gjort sig om nogle af de her udmeldinger, der har været, f.eks. at man må ty til nødret. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at vi har oplevet det jødiske samfund være ude at sige, at de faktisk er bekymret for deres sikkerhed. Det er meget alvorligt. Vi har også set moskeer blive angrebet i bl.a. Sverige. Jeg kan forstå, at justitsministeren har taget initiativ til et møde med det jødiske samfund allerede i morgen. Det vil jeg gerne kvittere for.

Men hvad er statsministerens tanker om, at der er politikere, der som reaktion på det forfærdelige, der er sket, begynder at tale om at begrænse vores frihed, f.eks. ved at ty til nødret?

Kl. 13:50

Kl. 13:53

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 13:50

Kl. 13:53

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg mener ikke, at vi er i en situation i Danmark, hvor vi skal ty til nødret. Jeg mener, at vi har et stærkt demokrati. Vi har rigtig mange gode redskaber til at beskytte vores demokrati. Og det er dobbeltsidigt: På den ene side skal vi hver eneste dag kæmpe for vores ytringsfrihed, vores frihed generelt, vores ret til at være uenige og forskellige og vores ret til at debattere alt det, vi holder af, og som vi alle sammen i den seneste uge har sagt at vi holder af, og på den anden side skal vi også konkret beskytte os selv.

Det er også derfor, at jeg har taget initiativ til, at vi nu får en af-dækning af, om vi kan lære noget af de tragiske hændelser i Paris. Jeg har bedt de danske myndigheder om at se på, om der kan være behov for at styrke vores nationale tjenester. Det kan være en styrkelse i form af ressourcer, men også i form af beføjelser.

Mit håb er, at den enighed, der har været om at styrke ytringsfriheden, demokratiet og forsvaret for forskelligheden, også vil have en afsmittende effekt, når det handler om at styrke vores tjenester, både med ressourcer og beføjelser, for det, vi ser i den her situation, er jo, at de beføjelser, som vi over de seneste år har givet vores tjenester, bl.a. PET, har været nyttige og rigtige redskaber. Der er nogle, der igennem årene har været imod dem, men det har været nyttige og rigtige redskaber, som også på en meget konkret måde har forhindret terror i Danmark.

Kl. 13:51

Formanden:

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for den sidste runde.

Kl. 13:51

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg tror, at alle er enige om, at det er vigtigt at have en efterretnings-tjeneste, som kan følge med i, hvad der sker, og som forhåbentlig kan være med til at forebygge frygtelige angreb som det, vi har set i Paris. Jeg håber også, at statsministeren er enig i, at det er meget afgørende at finde en balance; at man altså ikke ender med at begrænse de frihedsrettigheder, som netop er dem, vi kæmper for.

Men det, jeg vil bruge mit sidste spørgsmål til, er i virkeligheden noget helt andet. Det handler ikke om Paris. Det handler om, at De Radikale her i weekenden har holdt nytårsstævne i Nyborg, hvor økonomi- og indenrigsministeren var ude at sige, at der er behov for flere reformer i stil med efterlønsreformen og dagpenge- og tilbage-trækningsreformen. Økonomi- og indenrigsministeren siger: Nu skal danskerne til at arbejde noget mere. Økonomi- og indenrigsministeren bruger også nogle formuleringer om et såkaldt forsørger-samfund, som jeg faktisk synes er sådan lidt uforskammede, og til mennesker, der forsørges af samfundet, regner økonomi- og indenrigsministeren så f.eks. folkepensionister, som da i den grad har bidraget i årtier.

Jeg vil gerne spørge, om statsministeren er enig med De Radikale og enig med økonomi- og indenrigsministeren i, at der er behov for flere reformer i stil med dagpengereformen, kontanthjælpsreformen og efterlønsreformen, og hvis ja, hvad er det så for nogle reformer? Jeg ved, at utrygheden blandt danskerne er stigende. Jeg synes, det ville være rigtig fint, hvis statsministeren før valget kunne komme med en klar melding om, hvorvidt Socialdemokraterne ligesom De Radikale og økonomi- og indenrigsministeren mener, at der er behov for flere reformer.

Formanden:
Statsministeren.

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen taler om, at der er bred opbakning til vores tjenester. Det var der, det startede, altså med PET og FE. Jeg vil sige, at jeg ikke har følt den brede opbakning i de seneste år, hvor der har været meget debat om vores tjenester. Jeg har ikke følt den opbakning. Der har været kritik af partnerskaber med andre lande; der har været en konstant mistænkeliggørelse af vores tjenester – de selv samme tjenester, som forhindrer konkrete terrorangreb i Danmark. Det er bare, så vi har det med i den fremtidige diskussion af de her spørgsmål. Jeg håber, at den brede opbakning, som der her bliver givet udtryk for, også vil holde, når vi kommer til en situation, hvor vi skal begynde at diskutere øgede beføjelser og ressourcer. Det vil være rigtig, rigtig godt.

I forhold til det konkrete om økonomi- og indenrigsministerens udtalelser har økonomi- og indenrigsministeren jo fuldstændig ret i, at vi skal gå til en situation, hvor færre er forsørget af vores samfund, og hvor flere er på arbejdsmarkedet. Og jeg håber jo egentlig, at fru Johanne Schmidt-Nielsen er helt enig i, at jo flere der kan være på vores arbejdsmarked, jo flere der kan tage aktivt del i arbejdsfællesskabet, jo bedre er det for vores samfund. Så når økonomi- og indenrigsministeren har en ambition om, at vi skal have flere, der er på arbejdsmarkedet, end der bliver forsørget, at vi skal op mod at have 3 millioner mennesker, der er på arbejdsmarkedet, der er forsørget, så synes jeg da, det er en rigtig god ambition og en god idé.

Jeg er da helt sikker på, at vi ikke har set den sidste reform i det danske samfund. Jeg ved også, at Enhedslisten formentlig vil være imod, ligegyldigt hvilken reform der kommer. Men vi har da bestemt ikke set den sidste reform af det danske samfund. Den måde, det danske samfund har overlevet på, er jo ved, at vi har formået at forandre os, så vi kan bevare det Danmark, vi kender, samtidig med at vi forandrer os.

Kl. 13:55

Formanden:

Tak til fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Så er det hr. Anders Samuelsen som Liberal Alliances leder.

Kl. 13:55

Spm. nr. US 38

Anders Samuelsen (LA):

Tak for det. Jeg vil også godt starte med at understrege, at det var en fantastisk oplevelse at følge demonstrationen i Paris. Jeg tager det som et udtryk for det, som jeg også prøvede at pege på i partilederrunden på Danmarks Radio, nemlig at man ikke kan vinde over demokratiet og ytringsfriheden. De værdier, som vi sidder med i Europa og i den vestlige verden, kan man ikke vinde over på den lange bane. Det betyder ikke, at vi ikke kan være under pres undervejs, og det har vi også været på tidligere tidspunkter både under anden verdenskrig, men også op igennem ikke mindst 1970'erne. Der har været anslag og krænkelser af det ligeværd, som vi bygger vores samfund på. Så det er vigtigt at sende et signal, synes jeg, ud i hele landet og ikke mindst til vores unge, som jeg ved diskuterer det her på kryds og tværs, og som med god grund kan være bekymret over det, som foregår. Det er vigtigt at sende et signal om håb og vilje til, at vi vinder også den her kamp. Det gør vi bl.a. ved at stå sammen.

Det er også det signal, som jeg har hørt tydeligst i dag og i dagene efter det forfærdelige terroranslag. Jeg er glad for, at hr. Lars Løkke Rasmussen og også fru Pia Olsen Dyhr rejste det spørgsmål,

som jeg også forsøgte at rejse under partilederrunden, nemlig om vi ikke hurtigt kan få en indkaldelse fra statsministeren til en fælles drøftelse partierne på tværs. Jeg kan forstå, og det vil jeg godt have bekræftet, at der i hvert fald er kommet et løfte om, at når de informationer, som statsministeren i øjeblikket er ved at indhente, ligger på statsministerens bord, bliver vi indkaldt på det tidspunkt. Det vil jeg godt have en bekræftelse på. Og så vil jeg godt trods alt igen have en uddybning af, hvorfor vi ikke godt kan tage det møde med det samme. For alene i den debat, som vi har haft nu her i salen i dag, er det jo tydeligt, at der er forskellige ting, som bekymrer os. Der er nogle fællesnævner, men der er også forskellige ting og forskellige vinkler, vi har til det. Det må da trods alt også være en gave til statsministeren, at vi alle sammen rækker hånden frem og siger: Kan vi ikke godt komme til et møde? Men vi ved jo også godt, at det er statsministeren, der skal tage initiativ til mødet. Så hvorfor ikke tage det initiativ i dag i stedet for at vente?

Kl. 13:57

Formanden:
Statsministeren.

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg kan jo bedre lide resultater end show, og derfor tror jeg, det er langt mere nyttigt, at vi oven på de begivenheder, der har været i Paris, spørger os selv, om der er noget, vi kan lære af de begivenheder. Det kræver, at vi får et fuldstændigt overblik over begivenhederne i Paris, og at vi derefter – og det er de danske myndigheder, der skal gøre det – får et svar på, om der er ting, vi i Danmark skal se på om der kan være behov for at styrke. Der kan være et behov for at styrke vores tjenester, politiet, Forsvarets Efterretningstjeneste, og der kan være behov for nye beføjelser. Jeg tror, det er vigtigst at få stillet det spørgsmål og få klarlagt det.

Oven på det er det selvfølgelig naturligt at tage en samtale med Folketingets partier, og jeg synes jo, at når vi lytter til debatten i dag, og også den debat, der har været i løbet af ugen, hører man så entydigt, at der er opbakning til vores ytringsfrihed, vores demokrati, vores frihedsrettigheder og den måde, vi gerne vil have at Danmark skal være på. Der er en grundlæggende bund af enighed om, hvor vi gerne vil hen. Derfor taler jeg meget gerne med Folketingets partier videre. Jeg tror bare, at man skal gøre tingene i den rigtige rækkefølge, altså at man først får myndighedernes vurdering af, om der er behov for nye tiltag, og derefter tager vi helt naturligt en samtale med hinanden i Folketinget.

Kl. 13:59

Formanden:
Hr. Anders Samuelsen.

Kl. 13:59

Anders Samuelsen (LA):

Det er jo statsministeren, som tilrettelægger det her forløb. Men jeg synes alligevel, at en ting er at vælge at insistere på den rækkefølge, som statsministeren gør. Noget andet kunne være at kigge på, hvem det er, der trods alt er de politiske ledere i det her land. Det er jo os, der er de politiske ledere. Uanset om man sidder i opposition eller man sidder i regering eller man er statsminister, så er man en del af eller leder af et politisk parti, som definerer og i den sidste ende også beslutter gennem Folketinget, hvad der er rammerne for vores demokrati.

Derfor er der i allerhøjeste grad behov for en fælles, åben politisk drøftelse. Der er emner, som er blevet rejst af andre her i salen i dag, men der er mange andre ting på spil. Vi kan diskutere og være enige om, at vi skal værne om ytringsfriheden, men der er også en diskussion om, hvordan vi kan udvide ytringsfriheden. Spørgsmålet om

blasfemiparagraffen er et eksempel på det. Der er også et spørgsmål om, hvordan vi kan værne om hinanden, og her er der ikke nødvendigvis et behov for, at vi afventer, at statsministeren indhenter informationer. Hvad kan vi gøre i forhold til indrejseforbud? Det er en drøftelse, som er aktuel, og det samme gælder strengere straffe for folk, som forbyder sig mod demokratiet. Eller helt konkret: Hvorfor er det, religiøse forkyndere f.eks. har nemmere adgang til at få opholdstilladelse i Danmark, end alle andre har? Så der er en bred vifte af emner. Hvordan værner vi om os selv, og hvordan udvider vi ytringsfriheden? Det er jo politiske drøftelser, som vi lige så godt kunne tage nu og her, ikke mindst i en tid, hvor vi faktisk står sammen, og i en ånd af sammenhold.

Kl. 14:01

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 14:01

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg har meget vanskeligt ved at se, hvorfor ét møde skulle kunne løse alle de her udfordringer. Jeg taler gerne med Folketingets partier. Det gør jeg også om de her spørgsmål, men vi har jo løbende disse debatter. Bare i den her uge – er det i dag eller i morgen? – har vi en debat om Grimshøjmoskeen i Folketingssalen, så vi taler jo løbende om de her spørgsmål.

Jeg mener, at det, vi skal nu, er at gå alvorligt og konkret til værks. Derfor har jeg bedt myndighederne om at vurdere, om der er behov for yderligere redskaber. Når vi har den vurdering, taler jeg naturligvis med Folketingets partier om det. Det er og bliver den rigtige fremgangsmåde, hvis vi gerne vil være resultatorienterede og ikke bare er interesseret i et møde, hvor det skal handle om alle mulige ting. Vi ønsker konkrete resultater, og vi ønsker selvfølgelig at drøfte det her med Folketingets partier på en oplyst og ordentlig baggrund. Så det er den måde, jeg tilrettelægger arbejdet på.

Kl. 14:01

Formanden:
Så er det hr. Anders Samuelsen for sidste runde.

Kl. 14:02

Anders Samuelsen (LA):

Det er så nok ikke et spørgsmål, men blot en konstatering af og en accept af, at det selvfølgelig er statsministeren, der tilrettelægger det her og må gøre det i den rækkefølge. Jeg synes blot til sidst, at det er ærgerligt, at man, når nu der fra en så bred vifte af partier er en hånd, der bliver rakt frem, ikke bare tager imod den. Altså, hvad går der dog af en ved at gøre det? Er det bare et udtryk for, at proceduren er forkert, hvis forslaget kommer fra det forkerte sted og det ikke kommer fra statsministeren? Hvad ved jeg? Det er fint nok, vi ses jo så i hvert fald, efter at informationerne er indsamlet, for så bliver der kaldt på os, og det vil jeg så se frem til. Tak for ordet.

Kl. 14:02

Formanden:
Statsministeren.

Kl. 14:02

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen jeg er da glad for, at der ikke er ét svar på de her ting, og at hr. Anders Samuelsen har erkendt, at der ikke kun er ét svar. Jeg tror, at det, der er vigtigt nu, er alvor og konkrete bud på, hvad der kan gøres, og det er den proces, jeg lægger op til.

Kl. 14:03 [For stemte 108 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF, imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Formanden:

Vi har afbud fra Det Konservative Folkepartis politiske ordfører til spørgetimen, så hermed er spørgetimen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Jonas Dahl (SF) og medlem af Folketinget Morten Marinus (DF).

Kl. 14:03

Formanden:

Medlem af Folketinget Jonas Dahl har søgt orlov fra og med den 13. januar 2015, mens medlem af Folketinget Morten Marinus har søgt orlov fra og med den 20. januar 2015, jf. Folketingets forretningsordens § 41, stk. 4.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse: Godkendelse af stedfortrædere som midlertidige medlemmer af Folketinget for Jonas Dahl (SF) og Morten Marinus (DF).

Kl. 14:03

Forhandling**Formanden:**

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 2. stedfortræder for Socialistisk Folkeparti i Østjyllands Storkreds, Sanne Rubinke, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 13. januar 2015, i anledningen af Jonas Dahls orlov. Det bemærkes, at 1. stedfortræder har meddelt, at han ikke ønsker at indtræde under denne orlov.

Jeg har endvidere modtaget indstilling om, at 2. stedfortræder for Dansk Folkeparti i Nordjyllands Storkreds, Ib Poulsen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 20. januar 2015, i anledning af Morten Marinus' orlov. Det bemærkes, at 1. stedfortræder har meddelt, at hun ikke ønsker at indtræde under denne orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet? Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 14:04

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes om udvalgets indstilling nu.
Jeg slutter afstemningen.

Udvalgets indstilling er enstemmigt vedtaget med 108 stemmer.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 16: Forespørgsel til justitsministeren og forsvarsministeren om danske statsborgeres deltagelse i kampene i Irak og Syrien.

Af Søren Pind (V) og Karsten Lauritzen (V).
(Anmeldelse 19.12.2014).

Kl. 14:05

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17: Forespørgsel til justitsministeren om Grimhøjmoskeen i Aarhus. (Hasteforespørgsel).

Af Martin Henriksen (DF) og Pia Kjærsgaard (DF).
(Anmeldelse 13.01.2015).

Kl. 14:05

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

6) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til klima-, energi- og bygningsministeren:

Hvilket af Energistyrelsens energiscenarier vil regeringen tage udgangspunkt i i den fortsatte omstilling til vedvarende energi og et fossilfrit samfund, og hvornår vil regeringen tage initiativ til at starte forhandlingerne om, hvad der skal ske efter 2020, sådan at der ikke i de kommende år træffes beslutninger, som gør det vanskeligere og dyrere f.eks. at vælge et brint- eller vindscenarie?

Af Per Clausen (EL) og Henning Hyllested (EL).
(Anmeldelse 11.11.2014. Fremme 13.11.2014).

Kl. 14:06

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til på torsdag, den 15. januar 2015.

Jeg giver først ordet til hr. Per Clausen som ordfører for forespørgerne til begrundelse af forespørgslen.

Kl. 14:06

Kl. 14:10

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Der er jo ikke meget tvivl om, at spørgsmålet om klimaforandringer hele tiden trænger sig mere og mere på. Der er heller ingen tvivl om, at hvis vi kigger på det globalt, internationalt, er vi meget, meget langt fra den målsætning, som man har tilsluttet sig i FN, om at reducere temperaturforandringerne til 2 grader. Der er på den anden side heller ikke meget tvivl om, at hvis vi kigger isoleret på Danmark, kan der nævnes en række succesrige resultater. Et af de mest markante er måske den meget store andel af den danske elforsyning, som allerede i dag leveres i form af vedvarende energi, primært vindenergi.

Det er jo en rigtig succeshistorie, der faktisk på mange områder står fuldstændig i modsætning til de påstande, der ofte fremføres i debatten, nemlig at vindenergi aldrig nogen sinde kan blive en sikker leverandør af el til vores forsyninger. Og det er også et resultat, der, hvis man rundtomkring i verden kigger på det, givetvis vil føre til, at man kan få meget respekt for det. Det er altså et rigtig flot resultat.

Vi er også i den situation i Danmark, at det er lykkedes for os at fastholde de målsætninger, der lå i energiforliget, både de målsætninger, der vedrører omstilling til vedvarende energi, og de målsætninger, der handler om reduktion i CO₂-udslippet, også på trods af at der har været, hvad skal man sige, antydninger af, at i hvert fald nogle af de partier, der var med i aftalen, helst så, at den aftale aldrig var indgået, og nu forsøger at vikle sig ud af den.

Det, som så til gengæld er en af de store udfordringer, vi står over for, er jo, at vi også skal videre. Og i hvert fald når det handler om spørgsmålet om en fortsat udbygning af vindenergi, hvad det er for nogle scenarier, vi skal arbejde på fremadrettet, så er der lavet et udmærket analysearbejde af Energistyrelsen, som peger på, at der er gode muligheder for via et vind- eller brintscenarie at give vind en meget central placering.

Det, som også er karakteristisk for analyserne, er, at de siger, at vi kan tage det helt roligt, at vi ikke behøver træffe nogen beslutninger nu, at vi kan klare det i 2020, uanset hvilket scenarie vi vil vælge. Og der må man jo bare sige, at hvis vi for alvor vil sikre, at el bliver en vigtig del af løsningen på energiudfordringen, både i transportsektoren og varmesektoren, så er vi faktisk nødt til at træffe beslutninger inden for relativt kort tid, for ellers risikerer vi, at vi i varmesektoren investerer i andre og dårligere løsninger end det f.eks. at investere i varmepumper. Og vi risikerer også, at den indførelse af elbiler, som er en vigtig del af løsningen, ikke sker.

Det er derfor, jeg synes, det kunne være passende på det her tidspunkt at få en klar tilkendegivelse fra regeringen af, hvad det i grunden er for et scenarie, man ser for sig som løsningen på spørgsmålet om overgangen til vedvarende energier, det, der så gør os uafhængige af fossile brændstoffer. Hvornår har man tænkt sig at tage de nødvendige initiativer? Og hvornår skal vi i gang med at diskutere for alvor, hvad der skal ske efter 2020? Tak.

Kl. 14:10

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen som ordfører for forespørgerne. Så er det klima-, energi- og bygningsministeren til besvarelse af forespørgslen.

Besvarelse

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen): Jeg vil gerne starte med at sige tak til hr. Per Clausen og hr. Henning Hyllested for at stille spørgsmålet om, hvilket af Energistyrelsens energiscenarier regeringen vil tage udgangspunkt i, og hvornår regeringen vil tage initiativ til at starte forhandlingerne om, hvad der skal ske efter 2020, sådan at der ikke i de kommende år træffes beslutninger, som gør det vanskeligere og dyrere at vælge f.eks. et brint- eller f.eks. et vindscenarie. Jeg skrev tidligere på året en kronik i Politiken, hvor jeg argumenterede for, at Danmark bør satse på en udvikling, der ligner Energistyrelsens vindscenarie. Det gjorde jeg for at rejse debatten om, hvad for en hovedkurs der skal lægges for den grønne omstilling, og det er en debat, som spørgsmålet i dag selvfølgelig rammer lige ned i, og tak for det.

Vi har i Danmark en meget ambitiøs målsætning om at være fri for fossile brændsler i 2050, og realiseringen af en målsætning, der er så ambitiøs, er en udfordring. Det kræver en række store beslutninger, og det kræver et markant ændret energisystem, for at vi kan nå så langt. Den grønne omstilling er nødvendig i forhold til globalt klima og miljø, og det er vigtigt at tænke langsigtet for at nå målsætningerne både for Danmark og for EU; det er vi naturligvis også alle sammen enige i.

Energistyrelsen offentliggjorde tidligere på året en rapport med scenarier for Danmarks energiforsyning frem mod 2050. Rapporten viser jo, at omstilling til et energisystem uden brug af fossile brændsler i 2050 er mulig for Danmark, uden at det indebærer en kæmpe-regning. Det understreger for mig at se, at investeringen i omstillingen af energisystemet er en sund investering til gavn for fremtidige generationer. Men vejen frem mod det her energisystem, der ikke bruger fossile brændsler, er ikke entydig; der er, om jeg så må sige, mange veje, der fører til Rom, der er flere veje, man kan vælge imellem.

Overordnet set deler Energistyrelsen udviklingen i to veje: Der er en vindvej, der er en markant øget elektrificering i forhold til i dag, og en biomassevej, der peger mod et brændselsorienteret system, altså lidt, som vi kender det i dag, bare uden fossile brændsler. Hvis vi går vindvejen, jamen så peger de her analyser på, at biomasseforbruget i 2050 har en størrelse, så Danmark selv kan producere den nødvendige mængde. Hvis vi går biomassevejen, vil man være afhængig af en stor import af biomasse i fremtiden, og det kan have de samme problematikker i sig som import af fossile brændsler, altså bæredygtighed og forsyningssikkerhed. Det er der sat nogle spørgsmålstejn ved.

Så jeg synes, det er relevant at rejse to spørgsmål: Skal vi overhovedet vælge et hovedspor? Hvornår skal valget træffes?

Til det første spørgsmål siger jeg selvfølgelig, at svaret er ja. Ved ikke at vælge og bare lade udviklingen flyde risikerer vi fejlinvesteringer. Hvis vi vælger et hovedspor, kan vi bedre indrette virkemidler, så de ikke stritter i modstridende retninger og potentielt giver fejlinvesteringer eller afhængighed af u hensigtsmæssige løsninger; investeringer i energiområdet er jo typisk meget langvarige. Det andet spørgsmål, som er, hvornår vi skal vælge, er det svært at svare helt så præcist på. Vi har med energiaftalen en køreplan, der rækker frem til 2020: Vi behøver ikke at vælge hovedspor i dag, ifølge vores nuværende energiaftale skal der i 2018 forhandles om en ny aftale efter 2020.

Når jeg har rejst debatten, er det, fordi det er kompliceret stof, og jeg synes, det kræver god tid til overvejelse. Ser vi frem imod 2020, er der nogle vigtige overvejelser at huske på. Først og fremmest er det vigtigt at pointere, at der er mange fælles elementer i energisystemet, uanset om man vælger vindvejen eller biomassevejen. Man

kan også sige, at fælles for alle scenarierne er den udvikling, vi forestiller os frem til 2020. Uanset hvad for en vej vi vælger, er energibesparelser og energieffektiviseringer vigtige, uanset hvilken fremtid vi kigger på, skal vi blive mere ressourceeffektive; her skal vi fortsætte i det positive spor, vi allerede er på. Det er væsentligt at sige, at der også på biomassevejen er en væsentlig mængde el produceret fra vind og sol. Landene omkring os udbygger også med vedvarende energikilder. Vi kigger ind i et nordeuropæisk system, hvor det vil give god mening at elektrificere en større del af forbruget. Det kan ske ved hjælp af varmepumper, og det kan ske ved hjælp af elbiler, og teknologier som dem er faktisk små columbusæg. De hjælper med at indpasse elektricitet produceret med vedvarende energi i vedvarende løsninger, men de er også meget effektive løsninger. De effektiviserer energiforbruget, ressourceforbruget, uanset den øvrige udvikling, og det vil sige, at det bedre kan betale sig at bruge de her nye teknologier end at lade være.

Kigger vi på perioden efter 2020, ser vi, at det er de meget langsigtede investeringer, man især skal være forsigtig med. Et stort centralt kraftværk eller en kabelforbindelse til udlandet er et eksempel på projekter, der tager lang tid at planlægge. Det er projekter, der har meget lange levetider. Der skal være faste rammevilkår, så vi sikrer holdbare investeringer af de store, og her betyder graden af elektrificering og mængden af biomasse, vi har til rådighed, noget. Infrastrukturen skal dimensioneres korrekt, hvis vi skal være økonomisk effektive i vores omstilling. Det har stor betydning, hvor store mængder vindkraft der skal være i systemet, for den dimensionering.

Der er altså nogle forskellige typer valg foran os, og nogle af dem vil afhænge af den langsigtede udvikling af energisystemet. Derfor er det også vigtigt, at vi fortsætter debatten, fortsætter analysearbejdet og har et godt grundlag for at træffe beslutninger efter 2020.

Kl. 14:15

Tiden frem mod at vi sætter os til det forhandlingsbord, skal vi bruge til at udbygge vores viden for at diskutere politikken efter 2020. I første omgang kan den kommende afgifts- og tilskudsanalyse komme med input til diskussionen om, hvad for nogle økonomiske virkemidler der er mest hensigtsmæssige til at sikre omstillingen. Jeg har også bedt embedsværket om at starte en opdatering af havmølle-rapporten, så vi kan finde de bedste placeringer til fremtidens havvindmølleparker. Tilsvarende skal vi se på, hvordan kuludfasningen eventuelt kan fremskyndes. Og med finansloven er der sat penge af til demonstration af store varmepumper, så vi kan sikre en positiv udvikling for en teknologi, som jeg er fuldstændig overbevist om kommer til at spille en rolle, en vigtig rolle, i fremtiden. Generelt er der behov for at følge teknologiudviklingen tæt. Men det indebærer også, at de teknologikataloger, som er en væsentlig del af grundlaget for det fremadrettede arbejde, hele tiden skal ajourføres, og jeg forventer, at der i løbet af kort tid kommer opdaterede teknologiplysninger for solceller, senere på året for alle de øvrige teknologier.

Vi er altså allerede i gang med det forberedende arbejde til en ny aftale, der skal lægge rammerne, når den nuværende udløber.

Afslutningsvis må jeg gentage, at min udmelding i Politiken om en satsning på vindkraft er et indspark til debatten omkring Danmarks forsat grønne omstilling på længere sigt, hvor målet er et energisystem uden brug af fossile brændsler i 2050. Det er en debat, der er meget vigtig. Jeg er glad for, at vi også får taget godt og grundigt hul på den herinde i dag. Udmøntningen af konkrete forslag til omstillingen skal bygges på analyser, grundige analyser, brede forhandlinger. Energistyrelsens scenarie er et nyttigt redskab, men det skal suppleres med yderligere analyser og virkemidler, for at vi har et virkelig godt grundlag at tage beslutninger på for nye initiativer efter 2020. Med et solidt grundlag er det målsætningen, at vi kan udmønte en klar ramme for en energipolitik, der også i fremtiden hviler på et bredt politisk flertal, ligesom det gør i dag. Tak for ordet.

Kl. 14:17

Formanden:

Tak til ministeren for besvarelsen af forespørgslen. Så er det ordføreren for forespørgerne, Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 14:17

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Jeg vil takke ministeren for hans besvarelse af det spørgsmål, som vi fra Enhedslistens side har stillet, og starte med at sige, at jeg da er meget glad for, at ministeren i det mindste slår fast, at der skal foretages et valg, i forhold til hvilken retning vi går i. Det er efter min opfattelse forholdsvis indlysende, at det må være sådan, at der skal træffes et valg, for det valg er jo afgørende for, hvilke investeringer man skal foretage, og hvis man foretager de forkerte investeringer, binder det os jo i virkeligheden til at træffe nogle ganske bestemte politiske beslutninger, som vi måske ikke har lyst til at træffe.

Jeg ved godt, at nogle mener, at det med at træffe politiske beslutninger om, hvad vej vi skal gå i energipolitikken, er noget underligt planøkonomisk skidt, for det er langt klogere at overlade det til markedskræfterne at afgøre det. Til det må jeg bare i al stilfærdighed sige, at uanset hvad der i dag af et elselsskab eller fjernvarmeselskab på kort sigt kan opfattes som den økonomisk mest fornuftige handling, er det jo helt afgørende, at der i de beslutninger også inddrages spørgsmålet om miljøkonsekvenser på længere sigt, og at der inddrages nogle vurderinger af, hvad der skal ske med energisektoren – også på lidt længere sigt.

Det har jo sådan set også i rigtig, rigtig mange år været det, som har karakteriseret den danske energipolitik, nemlig at vi godt var klar over, at vi var nødt til at træffe beslutninger og planlægge, fordi der var tale om nogle investeringer, som var meget, meget langsigtede.

Man kan jo også i al stilfærdighed sige, at af en eller anden grund er natur og miljø og de love, der regulerer den slags, relativt ligeglade med markedskræfterne og med, hvad markedøkonomien og de markedøkonomiske beregninger tilsiger man skal gøre her og nu. Vi skal altså faktisk løse en klimapolitisk, energipolitisk og miljø-mæssig udfordring.

Når jeg så måske synes, at ministeren godt kunne vove sig lidt mere frem i skoene, er det jo, fordi det ikke er helt rigtigt, at vi bare kan vente med alting til efter 2020. Det er rigtigt, at vi har lavet en aftale, som gælder frem til 2020, men det ændrer jo ikke noget ved, at man f.eks. i fjernvarmesektoren står over for nogle investeringer, der kan få ganske afgørende betydning for, i hvor stor udstrækning vi er i stand til at nyttiggøre den danske vindel i fjernvarmeproduktionen i fremtiden. Det er fuldstændig afgørende, at man i dag fokuserer på løsninger, som lige præcis inddrager den vindel, der er, og det er jo beslutninger, som det også er fornuftigt at få truffet nu. For det er også nu, vi kan konstatere, at en af ulemperne ved at være meget fokuseret på vindel jo er spørgsmålet om, hvad man gør ved den overskydende elproduktion i de perioder, hvor vinden har taget magten lidt rigeligt, om jeg så må sige.

Der har eksportmodellen jo været en tanke, og man snakker også om, at hvis man kan forbedre transmissionssystemerne og få et vel-fungerende elmarked på europæisk plan, så vil det være en meget vigtig del af løsningen.

Problemet er, at det ikke ændrer noget ved, at muligheden for at eksportere og sælge el ud af landet ikke er nogen god løsning, hvis man producerer meget el i en periode, hvor andre også producerer meget el, hvorimod der ikke er nogen som helst tvivl om, at en lagring i fjernvarmesektoren er en meget, meget god og fornuftig løs-

ning, der ovenikøbet kan føre til, at vi får en miljø- og klimamæssigt bæredygtig fjernvarmesektor i Danmark. Det er jo helt oplagt, præcis som det er et spørgsmål om at sikre, at el enten direkte eller i form af brint får en langt mere central placering i den danske transportsektor, end det har haft indtil nu. Det er jo også et af de områder, hvor man kan sige at dansk vindel kan nyttiggøres.

Der må man bare i al stilfærdighed sige, at vi traf gode og fornuftige beslutninger i forbindelse med finanslovsaftalen. Det er jeg helt med på. Det var godt, at vi fik sat lidt mere gang i spørgsmålet omkring varmepumper. Det var også godt, at vi, i forbindelse med en anden diskussion om en lidt anden problemstilling, vi havde, fik indføjet, at vi skulle fremrykke at gøre noget i forhold til satser og takster for at give varmepumper en bedre konkurrencemulighed. Og det er også godt, at regeringen har lovet at gøre et eller andet ved afgifterne på elbiler. Men vi mangler sådan set at få konkrete løsninger på banen.

Det er også godt nok, at noget tyder på, at det langt om længe er lykkedes ministeren at blive enig med Europa-Kommissionen om, hvordan vi kan støtte solenergien i fremtiden. Men det er jo ikke godt nok, at vi stadig ikke har en strategi for, hvordan vi i langt større udstrækning kan bruge solenergi som et supplement til vind i elproduktionen. For det er jo også en af de ting, der kan skabe en større forsyningssikkerhed.

Kl. 14:22

Jeg synes sådan set, at når man læser de energianalyser, som Energistyrelsen har udarbejdet, så kan man se, at det faktisk er meget svært at forestille sig – hvis man tog dem alvorligt – at vi skulle ende et andet sted end med et vind- eller brintscenarie.

For der fremføres jo to ganske vigtige kritikpunkter i forhold til biomassen. Det ene er, at der miljø- og klimamæssigt er en udfordring, som man ikke er stand til at løse, i hvert fald ikke fuldt og helt. Og det andet er, at man siger, at der også risikerer at opstå et forsyningsmæssigt problem.

Der kan man jo trøste sig med, at de klimaforandringer, som allerede er kommet og er på vej i fremtiden, i hvert fald vil sørge for, at vi i fremtiden bliver rigeligt forsynet med vind. Det behøver man jo ikke at være bekymret for. Så der kan man sige, at en del af problemet også er en del af løsningen.

Men vi ser selvfølgelig frem til fortsatte drøftelser med regeringen om, hvordan vi kommer videre med de elementer, som vi bl.a. fik sat i søen med finansloven. Og det understreger jo, at selv om der i det her land altid skal være et bredt flertal bag energipolitikken, så er der dog stadig væk med det nuværende politiske flertal alligevel mulighed for indimellem at tage nogle initiativer, der rækker ud over det, man kan blive enig med næsten alle om.

Kl. 14:23

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger. Først er det hr. Mikkel Dencker.

Kl. 14:23

Mikkel Dencker (DF):

Jeg har forstået, at Enhedslisten går ind for, at Danmark skal være frigjort fra fossile brændsler i energiforsyningen på et tidspunkt, og det er jo et synspunkt, man deler med regeringen. Det er så et synspunkt, som Dansk Folkeparti ikke er enig i, men derfor kan vi jo godt diskutere Enhedslistens synspunkt.

Det, jeg vil spørge hr. Per Clausen om, er: Hvad skal der ske med de forekomster af fossile brændsler, som stadig måtte være tilbage i den danske undergrund, f.eks. olie i Nordsøen eller skifergas, når vi kommer til det tidspunkt, hvor vi ikke længere skal forbrænde det selv? Skal det stadig udvindes? For det er jo stadig væk store værdier, der ligger, og det er en stor indtægt for statskassen i dag, og det kan det også være til den tid. Hvad mener Enhedslisten der skal ske med de forekomster af fossile brændsler til den tid?

Kl. 14:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:24

Per Clausen (EL):

Der er jo ikke nogen tvivl om, at hvis man tager klimaudfordringen alvorligt og anerkender, at den eksisterer, og at afbrænding af fossile brændstoffer og CO₂-udslip er en stærkt medvirkende årsag til klimaforandringerne, så er der en meget, meget stor andel af de fossile brændstoffer, der i dag findes og er anerkendt som eksisterende reserver, der ikke skal udnyttes. Og det betyder, at bl.a. derfor er vi i Enhedslisten lodret imod de ideer og tanker, der ligger, om at udvinde skifergas i Danmark, også selv om det skulle vise sig at være muligt at skabe en indtægt.

Jeg tror sådan set, hr. Mikkel Dencker har ret i, at vi i fremtiden har en udfordring med at etablere en økonomi i Danmark, der gør, at vi ikke er afhængige af – i forhold til at holde gang i velfærdsiniciativer osv. – indtægter fra fossile brændstoffer, for det holder på et tidspunkt op. Der går nok nogle år, sikkert også længere tid, end jeg kunne ønske mig. Men det er realiteten, at det ender sådan, og det gør det jo også, hvis efterspørgslen forsvinder – så er det slut med det.

Kl. 14:25

Formanden:

Hr. Mikkel Dencker.

Kl. 14:25

Mikkel Dencker (DF):

Jeg forstår så, at Enhedslisten mener, at man skal stoppe med at udvinde fossile brændsler fra den danske undergrund, og dermed at statskassen skal gå glip af de indtægter, som man har i dag fra de fossile brændsler. Men er det så ikke lidt dobbeltmoralisk, at Enhedslisten jo gladelig er med til at bruge de penge, der i dag kommer ind fra nordsøolien? F.eks. har Dansk Folkeparti og Enhedslisten sammen lavet en aftale om Togfonden DK, hvor det jo netop er oliepenge, der bliver brugt på at forbedre jernbanenettet. Burde Enhedslisten så ikke have stået uden for den aftale, når man mener, det er forkert at udvinde fossile brændsler?

Kl. 14:26

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:26

Per Clausen (EL):

Nej, for det er nemlig rigtig fornuftigt at bruge de indtægter, man har fra fossile brændstoffer, til en omstilling, der gør, at vi bliver uafhængige af fossile brændstoffer. Derfor er den togplan, som er finansieret ved hjælp af det her, en rigtig god og fornuftig måde at gøre det på. Det, der er langt mere problematisk, er, hvis man fastholder den afhængighed af fossile brændstoffer i, hvad kan man sige, den almindelige drift af velfærdssamfundet. Så har man et problem, for det bliver vi nødt til på et eller andet tidspunkt at gøre os fri af. Men det at bruge oliepenge til at gøre sig uafhængig af olie er en rigtig, rigtig fornuftig idé.

Kl. 14:27

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ja, og den næste kollega, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, er hr. Lars Christian Lilleholt fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:27

Kl. 14:29

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det. Jeg kan forstå på ordføreren, at ordføreren ikke er så meget for at bruge markedskræfterne på energiområdet. Skal jeg forstå det på den måde i forhold til de her scenarier, at Enhedslisten allerede nu vil lægge sig fast på, hvad der skal ske efter 2020, hvilket scenarie det eventuelt skal være af dem, som Energistyrelsen har opstillet? Der kunne også være andre scenarier, vi skal bruge efter 2020. Ønsker Enhedslisten, at vi allerede nu og med den store usikkerhed, der er på energiområdet, og med de mange forskellige ting, der sker på energiområdet, skal træffe beslutning her i Folketinget om, hvad det er, der skal ske efter 2020?

Kl. 14:27

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Per Clausen (EL):

Vi er sådan set ikke i tvivl om, at en kombination af et vindscenarie og et brintscenarie er det rigtige at vælge. Det er der heller ikke noget nyt i at Enhedslisten siger. Det har vi sådan set sagt i flere år. Vi er bare rigtig glade for, at Energistyrelsens scenarier bekræfter os i, at vi også ud fra et sagligt synspunkt har ret.

Kl. 14:28

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Lars Christian Lilleholt, anden korte bemærkning.

Kl. 14:28

Lars Christian Lilleholt (V):

Jeg er jo meget uenig med Enhedslisten. Der sker jo så ganske meget på energiområdet, og jeg tror, at vi som politikere vel i virkeligheden er de ringeste til at vurdere, hvad det er for nogle energiløsninger, der skal til frem mod 2030. Tror Enhedslisten virkelig, at vi herinde i Folketinget har fundet den store visdom på det her område, så vi allerede nu kan forudsige, hvordan det energimix skal være i 2029?

Kl. 14:28

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:28

Per Clausen (EL):

Vi er jo nødt til at træffe beslutninger, som påvirker de investeringer, der har konsekvenser for, hvilken slags energi der udbydes om 20-30 år. Jeg ved, at hr. Lars Christian Lilleholt er meget vidende på det her område, og derfor ved han lige så godt som jeg, at der træffes beslutninger om investeringer i de kommende år, som ikke bare kan ruller tilbage.

Derfor træffes der jo afgørelser, og der siger jeg, at så må vi træffe afgørelserne ud fra det, vi i dag ved, og der er for mig at se ud fra en energimæssig, klimamæssig og miljømæssig betragtning ikke nogen som helst tvivl om, at det, der handler om at tage afsæt i mere vindenergi, mere solenergi, er den rigtige vej at gå. Med hensyn til hvordan præcis mixet så bliver, tror jeg, at hr. Lars Christian Lilleholt har ret i, at det er der ikke nogen der præcis kan sige nu.

Kl. 14:29

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Så har hr. Mike Legarth fra Det Konservative Folkeparti også bedt om ordet. Værsgo.

Mike Legarth (KF):

Jeg vil gerne følge op med et spørgsmål i samme spor. Er det ikke rigtigt, at hvis vi træffer beslutning nu om, hvilken teknologi vi lægger os fast på, så spærrer vi jo for, at der kan udvikles ny teknologi fra 2015 til 2020, som så kunne vise sig at være bedre end den, vi har besluttet at anvende i dag? Vil det ikke være et selvmål?

Kl. 14:29

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 14:29

Per Clausen (EL):

Jeg tror bare, at man skal være klar over, at det samme synspunkt kan fremføres i 2020, når vi kommer til at forhandle det der. Der kan man nemlig også spørge: Kan vi nu beslutte os til, at vi vil have et vind- og brintscenarie, for kunne man ikke forestille sig noget andet?

Jeg tror, at vi ud fra den viden, vi har på nuværende tidspunkt, godt kan træffe en afgørelse om, at det, vi vil prioritere, er vind og sol og i begrænset omfang også bioenergi. Det tror jeg godt man kan; man kan godt beslutte sig til, hvad det er, man vil prioritere mest, ud fra det, vi ved i dag. Det kommer vi alligevel til om et par år, medmindre vi vil overlade det fuldstændig til tilfældighederne, og det kan jeg ikke anbefale.

Kl. 14:30

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Mike Legarth, anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:30

Mike Legarth (KF):

Jo, men mener hr. Per Clausen, at han sådan kan spå? Nok er han vismand, men at han er så vis, vil jeg sætte spørgsmålstegn ved. Hvad nu, hvis der om et år eller to bliver opfundet en ny teknologi og det viser sig, at vandkraft bliver en stabil energikilde, som man kan bruge på lige fod med vind og sol? Så har vi nu truffet beslutning om, hvordan vi vil have vores energimix, og så kan man ikke tage den teknologi med ind, fordi man har lagt sig fast på noget andet.

Er det derfor ikke hensigtsmæssigt, at man venter og lader markedet bestemme, lader de teknologier vokse frem og modnes, og at vi så, når man skal tage beslutning, vælger de bedste og så i øvrigt løbende kan differentiere mellem dem, der er, i stedet for at lægge sig fast på noget bestemt?

Kl. 14:31

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:31

Per Clausen (EL):

En stor del af de beslutninger, der træffes, når man investerer i energisektoren – hvad enten det er elsektoren eller fjernvarmesektoren – er jo beslutninger, som ikke sådan kan ruller tilbage bagefter. Når man har besluttet sig til at investere i noget bestemt, er det nødt til at fungere i nogle år, fordi det skal forrente sig.

Derfor er beslutningerne nogle, som rækker langt ud i fremtiden, og jeg synes, man skal lade være med at forsøge at lade, som om det ikke er på den måde. Det er vel 12 år eller sådan noget, siden vi oppe i Aalborg havde en heftig debat om, hvorvidt vi skulle bruge flere penge på at brænde affald af. Vi tabte den diskussion fra Enhedslistens side, fordi alle andre var enige om, at vi skulle brænde mere affald af. Nu er alle enige om, at vi skal bruge det affald til noget andet, men vi hænger altså stadig væk på en regning, som vi skal be-

tale af på i 20-30 år, fordi man traf en forkert beslutning for 10 år siden.

Kl. 14:32

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til hr. Per Clausen som ordfører for forespørgerne. Så går vi videre til ordførerne for partierne, og den første er Venstres ordfører, hr. Lars Christian Lilleholt, værsgo.

Kl. 14:32

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det, og tak til Enhedslisten for at have taget initiativ til, at vi i dag skal have en forespørgsel om den fremadrettede energipolitik, herunder om, hvilke scenarier regeringen vil vælge efter 2020. Vi er jo blevet præsenteret for en række scenariemuligheder; ja, der er rent faktisk fire scenarier. Der er det, der hedder vindscenariet, som er ren vind; der er biomasse, hvor biomasse skal spille den helt afgørende rolle; så er der bio+; og så er der brintscenariet.

Det er ganske godt, at vi får rapporter om det her og analyser af det. Det er vigtigt, så vi kan håndtere den fremadrettede klima- og energipolitik. Men jeg synes måske også nok, at det er lidt tidligt at lægge sig helt fast på, hvad det er for et scenarie, der skal være efter 2020. Der sker rigtig meget på energiområdet. Der er teknologiudvikling, forskning, udvikling, som kommer til at påvirke vores beslutninger. Derfor er det alt, alt for tidligt at vurdere det her og træffe beslutning, men det er godt at have en diskussion om, hvad det er for scenarier, der er mulighed for at vælge.

Det synes vi i Venstre er fornuftigt, og vi deler også ministerens holdning om, at det er helt afgørende, at vi som politikere er klædt så godt på som overhovedet muligt, når vi skal træffe beslutninger om den fremadrettede energipolitik.

Men jeg er også af den opfattelse, at nogle af de ringeste til at vurdere, hvad det rigtige at satse på er, er politikerne. Vi har jo ikke forstand på det her. Vi har nogle politiske holdninger til, hvad vi gerne vil, men når det handler om, hvad der skal ske på energiområdet fremadrettet, frem mod 2030, tror jeg nok, at vi 179 herinde kan bidrage til det, men der er nok mennesker, virksomheder og andre udenfor, som er langt bedre til at vurdere og til at træffe beslutninger om, hvad der er det rigtige at gøre.

Derfor er det også vores opfattelse, at vi langt mere end i dag skal bruge markedet til at afgøre, hvad det er for beslutninger, vi skal træffe. Vi skal udbyde vedvarende energi og dermed sikre, at vi får de lavest mulige omkostninger, når vi gennemfører den grønne omstilling. For en af de store udfordringer ved den grønne omstilling er jo økonomien. Det er den pris, der er forbundet med at gennemføre den grønne omstilling. Det er ikke mindst de konkurrenceudsatte virksomheder, der er udsat for det. Regningen for PSO runder 7 mia. kr. i år. Bare siden vi indgik energiaftalen i 2012, er den steget voldsomt. Der sker noget på energiområdet hele tiden. Vi ser aktuelt, hvordan olieprisen er tæt på at være halveret, i forhold til hvad vi forestillede os, da vi indgik energiaftalen. Fremkomsten af skiftergas i USA betyder også, at der er pres på energipriserne. CO₂-kvotemarkedet i EU, der er brudt fuldstændig sammen, er jo et tredje element, som også påvirker udviklingen. Det er vi simpelt hen nødt til at tage bestik af.

Hertil kommer jo også, at vi i Danmark er stærkt påvirket af, hvad der sker i EU. EU sætter jo dagsordenen for, hvad vi skal i klima- og energipolitikken. Vi har jo i Danmark ganske flot levet op til de aftaler, som EU har gennemført. Både stats- og regeringscheferne og klima- og energiministrene er jo enedes om meget, meget flotte målsætninger. Under den tidligere regering med den danske statsminister og klima- og energiminister i spidsen lykkedes det at enes om 3x20-målene: 20 pct. vedvarende energi i 2020, 20 pct. CO₂-redukti-

on i forhold til 1990 og 20 pct. mere energieffektivitet. Det var jo ganske flotte målsætninger, og vi har med energiaftalen leveret varen.

Men senest har vi så set, at EU's medlemslande er enedes om at komme op på 27 pct. vedvarende energi i 2030, og Danmark når allerede det mål i 2020, ja, vi når faktisk 38 pct. vedvarende energi i 2020. Det betyder, at vi er langt, langt foran EU-målene i 2020. Det kommer også til at spille ind på, hvad det er for en klima- og energipolitik, vi skal føre i perioden 2020-2030.

Kl. 14:37

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er foreløbig to kollegaer, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, og den første er hr. Per Clausen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:37

Per Clausen (EL):

Jeg kunne jo godt tænke mig at høre, om hr. Lars Christian Lilleholt mener, at den energiaftale, som vi har indgået, og som nu er ved at blive gennemført, var en fejltagelse, altså at det var forkert ...

Kl. 14:37

Lars Christian Lilleholt (V):

Nej, det var en aftale, som Venstre står inde for.

Kl. 14:37

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Jeg tror måske, det er bedre, hvis ordføreren lige venter lidt med at svare.

Kl. 14:37

Per Clausen (EL):

Jamen det er jo rart at vide, men man kunne jo godt opfatte det på den måde. I hvert fald må man vel forstå det på den måde, at hr. Lars Christian Lilleholt synes, at man skal til at føre en anden politik fremover. Men så vil jeg gå til det andet spørgsmål, hvor jeg bare vil spørge hr. Lars Christian Lilleholt, om jeg skal forstå det, han siger om Danmarks overimplementering af EU-regler på det her område, sådan, at det betyder, at Venstres politik er, at vi nu skal bremse omstillingen til vedvarende energi, altså at det ligesom skal sættes på standby i en periode, indtil de andre har indhentet os. Er det der, vi er endt med hr. Anders Fogh Rasmussens berømte grønne revolution, altså at det nu skal sættes i stå, fordi det nu er gået for hurtigt?

Kl. 14:38

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:38

Lars Christian Lilleholt (V):

Vi skal ikke sætte den grønne omstilling i stå, men vi skal tænke os om, med hensyn til hvordan vi gennemfører den, og vi skal også tænke os om, med hensyn til hvor langt vi har råd til at være foran de øvrige EU-lande. Det her koster jo på andre områder i det danske samfund. Det koster på velfærden, og det koster også på dansk erhvervslivs konkurrenceevne, og det er vi også nødt til at tænke på, når vi skal planlægge den fremadrettede klima- og energipolitik. Men det betyder jo ikke, at vi skal sætte alting i stå fra 2020. Vi skal bare gennemføre det med en form for sund fornuft – vi kan også kalde det for grøn realisme.

Kl. 14:39

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Per Clausen for den anden korte bemærkning, som jo næsten er den tredje korte bemærkning, men vi lader det gå.

Kl. 14:39

Per Clausen (EL):

Jeg takker hr. Lars Christian Lilleholt for hjælpen, det synes jeg er godt. Men jeg vil godt spørge hr. Lars Christian Lilleholt: Hvad er det i grunden, Venstre mener? Altså, den energiaftale, man lavede, og som jo indeholdt en klar prioritering af nogle bestemte energiformer, var rigtig, men fremover skal det være anderledes. Det går meget hurtigt. Det skal gå langsommere i fremtiden, men det skal ikke sættes i stå. Altså, man kan jo godt blive sådan en anelse rundtosset, med hensyn til hvad Venstre i grunden mener. Det synes jeg er helt, helt uklart.

Kl. 14:39

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.**Lars Christian Lilleholt (V):**

Jeg synes, det er ganske klart, hvad Venstre mener på det her område. Vi står selvfølgelig inde for den energiaftale, som en bred kreds af partier er med i, ja, selv Enhedslisten er jo med i den. Men når vi skal til at tilrettelægge den fremadrettede klima- og energipolitik, er det vores opfattelse, at vi så er nødt til at lade markedet styre noget mere og finde de billigst mulige løsninger. Vi skal ikke på forhånd lægge os fast på, hvor meget der skal være fra vind, hvor meget der skal være fra sol, men derimod have nogle overordnede målsætninger for, hvad det er for en andel af vedvarende energi, vi vil have fremadrettet.

Kl. 14:40

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Den næste korte bemærkning er fra hr. Steen Gade fra SF. Værsgo.

Kl. 14:40

Steen Gade (SF):

Tak. Det, jeg fik lyst til at spørge hr. Lars Christian Lilleholt om, er: Er det virkelig Venstres ordførers mening, at man i den her sektor ikke skal vise, hvad retning man vil gå? Det indtryk fik jeg, altså at det skal man ikke. Og så blev jeg endnu mere forvirret og syntes nærmest, det var rent vrøvl, da ordføreren fremførte, at de ringeste til at beslutte er politikere. Det er, som om hr. Lars Christian Lilleholt pludselig glemmer alt det, han ved, i forhold til at det er et system, som er styret af afgifter og tilskud osv. i dag. Hvis man så siger, at det vil man ikke blande sig i, så får vi da også de skævvridninger, som vi ser i dag.

Jeg synes, det havde været interessant, om Venstres ordfører havde snakket om *dem*, og hvordan vi reparerede *dem*, men det bare at påstå, at det er noget, vi ikke skal beskæftige os med, er jo det samme som at lade de fejl, der måtte være i systemet – jeg tror, vi er enige om, der er nogle fejl – køre videre.

Kl. 14:41

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 14:41

Lars Christian Lilleholt (V):

Der er masser af fejl, vi skal have rettet op på, det er jeg enig med spørgeren i. Men for os er det helt afgørende, at vi opstiller nogle målsætninger, og så lader vi aktørerne inden for nogle politiske rammer opfylde målsætningerne, frem for at det er os her i Folketinget, der skal regulere fuldstændig ned i detaljen, hvor meget vind der skal være, hvor meget havvind der skal være, hvor meget solenergi der skal være i den danske energiforsyning. Det synes vi er en for-

kert måde at skrue det sammen på. Der synes vi at vi i større udstrækning skal vælge de billigst mulige løsninger og ikke på forhånd lægge os fuldstændig fast på, hvordan energimikset skal være.

Kl. 14:42

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Steen Gade for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:42

Steen Gade (SF):

Tak. Nu tager jeg det, som Venstres ordfører siger, som at det nok lige var en lidt rigelig flot bemærkning om, at de ringeste til at beslutte noget om det her var politikere. Jeg forstår, at vi faktisk er enige om, at politikere skal lave nogle målsætninger. Okay, det var det, og den tager vi hjem.

Det andet, jeg så vil følge op på, er: Jamen vi skal jo ikke ned og diskutere det i den mindste detalje, i hvert fald ikke før 2018, hvor vi skal lave den næste energiaftale. Men skal vi ikke lave en ny energiaftale i 2018? Det vil jeg gerne spørge hr. Lars Christian Lilleholt om.

Kl. 14:42

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:42

Lars Christian Lilleholt (V):

Måske endda før. Det er i hvert fald helt afgørende, at vi får gang i drøftelserne før 2018, og der er scenariemulighederne her fra Energiestyrelsen jo et godt grundlag for at diskutere. For os er det helt afgørende, at fra 2020 og fremad skal vi afregulere den her sektor. Der er kommet alt for meget detailregulering på energiområdet. Vi skal have afreguleret tingene og skabt større frihed for, hvad det er for nogle løsninger, vi fremadrettet skal satse på.

Kl. 14:43

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Næste ordfører i talerækken er Socialdemokraternes ordfører, hr. Jens Joel. Værsgo.

Kl. 14:43

(Ordfører)**Jens Joel (S):**

Tak for det. Tak til forespørgerne for at indkalde til debatten. Det er jo en central diskussion for fremtidige generationer, for pengepungen i dag, og for det klima, som vi kommer til at efterlade til de efterfølgende generationer, men jo også for det, der sker. Der skal ikke være nogen tvivl om, at for os i Socialdemokratiet er det meget, meget centralt og meget, meget vigtigt, at vi holder fast i og bliver ved med at diskutere vores målsætning om, at vi skal være fuldstændig fri af fossile brændsler i 2050. Hvordan kommer vi bedst derhen? Hvordan skal det tilrettelægges? Det kan vi så at sige ikke diskutere for meget.

Desværre er det jo også sådan – ud over alle de internationale rapporter, der viser, at klimaforandringerne er et stigende problem, et meget alvorligt problem, og at det rammer rigtig, rigtig hårdt ikke mindst i nogle af verdens fattigste lande – at der er alt, alt for mange borgere herhjemme, som har stiftet bekendtskab med det, som i gamle dage blev kaldt ekstreme vejrphenomener, men som mere og mere ligner dagligdagsforeteelser eller i hvert fald noget, vi oplever langt, langt hyppigere.

Det gode ved de scenarier, som vi har diskuteret et par gange i dag – det, som Energiestyrelsen har regnet på – er, at de viser, at det sådan set både er teknisk og økonomisk muligt at omstille til et fos-

silfrit samfund. Det er en meget, meget vigtig pointe, for så er det ligesom inden for rækkevidde. Det, de så også siger, er, at der er flere forskellige måder, man kan gøre det på, og selvfølgelig er det det, vi så i dag diskuterer. Det synes jeg ikke at man kan gå for tidligt i gang med. Man kan sagtens diskutere, hvordan vi undgår at lave fejlinvesteringer, men det er også klart, at vi ikke i dag kommer til at kunne diskutere det præcise energimiks.

Det var også det, der affødte, at vi, da ministeren rejste debatten om vindscenariet, fik en god snak om, hvad det var i vindscenariet, som vi faktisk sætter pris på, bl.a. det, at vi jo har en styrkeposition med hensyn til vind, som gør, at vi skaber tusindvis af arbejdspladser i Danmark og vi skaber rigtig meget eksport. Vi har en førerposition, som vi selvfølgelig skal passe på. Men om det lige præcis skal være vindscenariet, eller om der skal være en lille smule mere sol, fordi det viser sig at blive billigere, kan vi ikke afgøre på nuværende tidspunkt. Til gengæld, og det er så det gode ved det, er der heldigvis også mange fællesnævnerne i de forskellige scenarier.

Det kan være svært, når de diskuterer det derude og den ene siger, at nu skal vi udbygge så og så meget med vind, og man så bliver spurgt, om man også er enig i, at der skal udbygges med vind. Ja, selvfølgelig skal der udbygges med vind, for det, der er sagen med langt de fleste af de her scenarier, er, at vi skal have mere vindkraft. Det er, både fordi det er en god måde at få energi på, og fordi det faktisk er den billigste, for hvis man skal etablere en ny kapacitet i dag, er landvind billigere end at lave nye kulkraftværker. Det synes jeg da at vi skal tage ned og så høste det, at vinden heldigvis blæser gratis, og at vi derfor har en rigtig god energikilde.

Men der er også udfordringer ved den energikilde. De er jo bl.a., at vi skal være bedre til at indpasse det i vores eksisterende system. Den elektricitet, der jo kommer – som det populært siges – som vinden blæser, skal vi være bedre til at bruge på tidspunkter, hvor den er billig, gennem intelligente systemer, og vi skal være bedre til at bruge den i varmesektoren, som vi har taget skridt til bl.a. med den seneste finanslovsaftale. Vi skal i det hele taget være bedre til at lagre den energi.

Derfor er jeg glad for, at vi nu tager fat på både de meget konkrete diskussioner, når afgifts- og tilskudsanalysen kommer, men jo også på en opdatering af det grundlag, vi så at sige skal træffe vores beslutninger på forud for den ny energiaftale, som jo senest skal indgås i 2018, men som vi lige så godt kan gå i gang med at diskutere grundlaget for allerede nu. Jeg tror faktisk, vi er i den situation, at vi, hvis vi gør det klogt, kan skabe rigtige mange flere arbejdspladser end dem, vi kender til i dag. Det kan betyde, at det her bliver et endnu større eksporteventyr for Danmark. Det kan betyde, at vi er med til at lave nogle af de løsninger, som resten af verden gerne vil købe, og som forhåbentlig betyder, at vi kan aflevere et klima i bedre balance til vores børn og børnebørn.

Jeg skal på vegne af en række partier [V, S, RV, SF, EL og KF] læse følgende forslag til vedtagelse op:

Forslag til vedtagelse

»Det er afgørende for de langsigtede investeringer i energisektoren, at der er stabile rammevilkår og tillid til, at energipolitikken hviler på et solidt grundlag. Derfor opfordrer Folketinget regeringen til at etablere det nødvendige vidgrundlag i god tid, inden parterne bag Energiaftalen fra 2012 optager drøftelser om konkrete supplerende initiativer for perioden efter 2020.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 10).

Kl. 14:48

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Det netop oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i den videre behandling af forespørgsel nr. F 8.

Der er en enkelt kollega, der har bedt om adgang til korte bemærkninger, og det er hr. Mikkel Dencker fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:48

Mikkel Dencker (DF):

Jeg vil spørge ordføreren om noget. Når nu Socialdemokratiet går ind for et fossilfrit Danmark om en årrække, hvad skal der så ske med de forekomster af fossile brændsler, der stadig måtte være tilbage i undergrunden på det tidspunkt? Skal vi så sætte en prop i hullet og lade være med at udnytte dem længere og ikke få de indtægter, der kan komme på det? Eller skal vi, selv om vi ikke selv vil brænde det af, fortsætte med at udvinde det og bare sælge det til udlandet i stedet for? Hvad mener Socialdemokratiet?

Kl. 14:49

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen): Ordføreren.

Kl. 14:49

Jens Joel (S):

Jeg tror, at det som med så meget andet kan være lidt farligt at træffe stik- og nagelfaste beslutninger om, hvad der skal ske i 2050. Men det er klart, at det for Socialdemokraterne er sådan, at f.eks. vores ressourcer i Nordsøen er nogle, vi trækker op og i øvrigt sørger for, at det, vi så at sige som samfund vinder på det, er noget, der også kommer samfundet til gode, og i øvrigt også bliver brugt i den omstilling, som vi tidligere i dag har diskuteret, nemlig den aftale, vi lavede med også Dansk Folkeparti, om en togfond, hvor vi bruger fællesskabets penge, kan man sige, vores fælles penge fra Nordsøen, til at lave en grøn omstilling af vores togtransport.

Så vi vil meget gerne udnytte de økonomiske muligheder, og hvorvidt vi også skal gøre det i 2050, som jo er meget langt ude i fremtiden, synes jeg ikke vi skal lægge os fast på nu. Det vigtige for os er – punkt nr. 1 – at vi i Danmark søger at være og vil være fossilfrie i 2050, og at vi – punkt nr. 2 – forfølger i EU, i FN, i alle internationale relevante fora målsætningen om en global aftale, som betyder, at vi skal have alle lande til at reducere deres brug af fossile brændsler. Mit håb er da, at vi er kommet rigtig langt ad den vej, så der ikke er så mange købere i 2050.

Kl. 14:50

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Mikkel Dencker for sin anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:50

Mikkel Dencker (DF):

Tak. Jeg spurgte såmænd heller ikke til, hvad Socialdemokratiet mener i 2050. Der er også en risiko for, at ordføreren ikke længere sidder i Folketinget til den tid. Men det, jeg var ude efter, var også, hvad Socialdemokratiet mener nu, altså om vi skal fortsætte med at pumpe op og så tage indtægterne – og så må de fossile brændsler jo blive brændt af et andet sted – eller om vi skal holde op, fordi det er noget værre stads, noget syndigt noget, som vi skal holde op med.

Kan vi ikke få et mere klart svar på, hvad Socialdemokratiet mener i dag; ikke i 2050, men i dag?

Kl. 14:51

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:51

Jens Joel (S):

Vi betragter det ikke, tror jeg, som noget syndigt noget, at vi i dag udnytter den olieressource, vi har i Nordsøen, og at vi bruger de penge, der kommer derfra til bl.a. at lave elektrificering af vores jernba-

ner og i øvrigt hurtigere transport på tværs af Danmark. Så vi har ikke nogen berøringsangst i forhold til at sikre, at i øvrigt så stor en del som muligt af de penge, der kommer fra vores fælles olie, om man vil, ude i Nordsøen, også bliver brugt til fælles goder. Det synes jeg er vigtigt.

Men diskussionen om, hvor lang tid der går, inden der ikke længere skal brændes fossile brændsler af i den her verden, afhænger jo i høj grad af, hvor ambitiøse vi er, og hvor hurtigt vi kan få internationale aftaler, som forhåbentlig og formodentlig kommer til at begrænse efterspørgslen på den slags.

Kl. 14:51

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er ikke flere, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Tak til ordføreren.

Næste ordfører i talerrækken er hr. Mikkel Dencker fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:52

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Jeg vil sige, at i Dansk Folkeparti deler vi ikke præmissen for denne forespørgselsdebat med forespørgerne fra Enhedslisten, nemlig at Danmark skal ophøre med at bruge fossile brændsler inden for en årække. Det er velkendt, at regeringen har en ambition om, at Danmark skal ophøre med at bruge fossile brændsler i 2050, og allerede i 2035 skal man så stoppe med det i el- og varmeforsyningen.

Det er en ambition, som Enhedslisten og andre partier her i Tinget bakker op om, og som jeg forstår Enhedslisten, er formålet med den debat, vi har i dag, at få regeringen til at forklare, hvordan man vil opnå det her mål. Til at understøtte regeringens ambition har Energistyrelsen udarbejdet en række scenarier, som belyser forskellige måder at opbygge energisystemet på med forskellig vægtning af de grønne energier som mulige veje, der fører til Danmark som fossilfrit samfund. De her udarbejdede scenarier indeholder også beregninger på prisen for alle de her scenarier, altså hvad overgangen til fossile brændsler vil koste, og de viser, at det vil have betydelige omkostninger for Danmark, af den simple grund, at grøn energi simpelt hen er dyrere end fossile brændsler.

I Dansk Folkeparti deler vi ikke regeringens og Enhedslistens fossilfri ambitioner. I Dansk Folkeparti finder vi det derfor heller ikke særlig vigtigt, at der bliver lavet detaljerede planer for, hvordan regeringens ambition kan opnås. Nej, for Dansk Folkeparti er det vigtigste, at Danmark har en sikker og stabil energiforsyning og ikke mindst, at danskerne og danske virksomheder har adgang til den billigst mulige energi. Derfor er det naturligt for os, at fossile brændsler indgår i den danske energiforsyning, lige så længe der ikke er billigere og lige så sikre og stabile alternativer, og det er der ikke nu.

I Dansk Folkeparti er vi bestemt ikke modstandere af grøn energi. Grøn energi kan indgå i energiforsyningen på lige fod med fossil energi, men den skal altid kunne tåle at blive målt på prisen i forhold til fossile brændsler. Kan de grønne energiformer ikke det, ja, så skal der benyttes fossile brændsler i stedet for. Det betyder ikke, at vi udelukker, at der kan komme et fossilfrit Danmark på et tidspunkt, men det kan bare ikke blive et mål i sig selv for os. Lige så længe grønne energiformer ikke er lige så stabile og sikre og ikke er lige så billige som de fossile brændsler, ja, så mener vi, at der skal benyttes fossile brændsler i Danmark.

Konsekvensen af at følge regeringens og Enhedslistens strategier, at danske husholdninger og virksomheder tvinges til at forbruge dyrere energi, end de behøver. For en almindelig husholdning betyder en større el- og varmeregning, at man har færre penge tilovers til de ting, der er sjovere end at betale elregningen. For virksomhederne betyder højere energipriser, at konkurrenceevnen bliver forringet, og det fører til højere arbejdsløshed i Danmark. Det er ikke en rimelig

pris at betale for en overambitiøs klimapolitik. Vi får et fattigere Danmark, hvis man gennemfører den fossilfri ambition, og det er ikke det, som Dansk Folkeparti ønsker.

Til sidst skal jeg fremsætte et forslag til vedtagelse, og det er på vegne af Dansk Folkeparti og hr. Villum Christensen fra Liberal Alliance. Det lyder sådan her:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at en stabil og billig energiforsyning er af stor betydning for hele samfundet. Folketinget opfordrer regeringen til i samarbejde med Folketingets partier at tilrettelægge den danske energipolitik, således at hensynet til lavest mulig pris og en sikker og stabil energiforsyning er de afgørende parametre. Fossile brændsler skal på lige fod med fossilfri energi indgå i overvejelserne om tilrettelæggelsen af den mest hensigtsmæssige energipolitik.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 11).

Kl. 14:55

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Det oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i den videre behandling af forespørgslen.

Der er foreløbig to kollegaer, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Den første er hr. Per Clausen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:55

Per Clausen (EL):

Jeg har et forholdsvis kort og enkelt spørgsmål. Jeg vil bare spørge hr. Mikkel Dencker, om han slet ikke mener, at der er nogle miljø- og klimamæssige hensyn, også hensyn til fremtidens generationer, der kunne tale for, at man skulle prioritere vedvarende energikilder frem for fossile brændsler.

Kl. 14:56

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:56

Mikkel Dencker (DF):

Jeg kan jo sige, at Enhedslisten godt ved, at Dansk Folkeparti er med i energiaftalen, og energiaftalen gør også, at der afsættes penge til eksempelvis forskning i grøn energi. Det er jo, fordi vi for Dansk Folkepartis vedkommende synes, det er spændende, at der er udsigter til, at man kan udvikle nye energiformer, som på sigt kan afløse de energiformer, vi bruger nu. At vi ikke har så travlt med at afskaffe den fossile energi på det her tidspunkt, handler om, at hvis man antager, at den klimapåvirkning, som der er mange der mener at der er, er der, så er Danmarks bidrag til de klimaeffekter, der måtte være, så ubetydelig lille i forhold til den globale udledning af CO₂, at det ikke har nogen særlig betydning, hvad Danmark gør.

Derfor skal vi ikke forcere udviklingen og have så travlt i Danmark i den tro, at vi kan redde hele verden. Det kan vi ikke. Vi skal også tænke på vores egen økonomi og på, at Danmark ikke halter økonomisk efter resten af verden.

Kl. 14:57

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Per Clausen, anden korte bemærkning.

Kl. 14:57

Per Clausen (EL):

Betyder det, at Dansk Folkepartis synspunkt er, at det der med klimaforandringerne og miljøpåvirkningen er rigtig nok, men det kan vi alligevel ikke rigtig gøre noget ved i Danmark? Og hvis det er det, der er holdningen, er det så også Dansk Folkepartis opfattelse, at det

er der nok heller ikke nogen andre der gør noget ved, og så er der heller ikke nogen fidus eller nogen fordele ved at udvikle nogle vedvarende energikilder, der kunne blive fremtidens løsninger? Altså kort og godt: Vi regner med, at det fortsætter med at gå, som det gør nu, og så må vi bygge nogle højere diger, mens vi stadig væk forhåbentlig har billig energi.

Kl. 14:57

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 14:57

Mikkel Dencker (DF):

Jamen jeg kan sige det på den måde, at vi ikke tror på, at Danmark kan løse klimaproblematikken alene. Det er sådan, at hvis vi antager, at der er en klimapåvirkning fra menneskelig aktivitet, så er det jo ikke kun Danmark, der står for den klimapåvirkning. Det er hele verden. Og derfor kan det, at Danmark gør sig fossilfri, jo ikke redde noget som helst, hvis resten af verden ikke afskaffer fossile brændsler. Lige nu er der jo en voldsom udvikling i f.eks. Kina, hvor man har en vækst i sin CO₂-udledning, som langt slår det, vi i Danmark reducerer.

Kl. 14:58

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Den næste, der har bedt om adgang til en kort bemærkning, er fru Lone Loklindt fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 14:58

Lone Loklindt (RV):

Jeg er sådan set enig med ordføreren i, at vi ikke alene i Danmark kan redde hele verden. Men jeg er alligevel optaget af de svar, der kom her før, for det lyder, som om det, så længe hele verden ikke er i gang med grundigt at ændre sit energiforbrug, heller ikke kan betale sig, at Danmark gør noget; for vi kan lige så godt bare leve bedst og billigst på den korte bane.

Jeg vil gerne bare høre: Er det virkelig hr. Mikkel Denckers synspunkt, at det ikke nytter noget, at vi gør noget som helst? Ønsker Dansk Folkeparti faktisk, at vi skal have billigst mulig energi, og så må resten af verden egentlig klare det med klimaforandringerne?

Kl. 14:59

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 14:59

Mikkel Dencker (DF):

Det er helt rigtigt, at Dansk Folkeparti ønsker, at vi skal have billigst mulig energi; det kan jeg bekræfte. Dansk Folkeparti er med i energiaftalen, bl.a. også for at vi kan være med til at fremme forskning i grønne energier, og det er, fordi vi gerne vil være med til at udvikle vores samfund og fremme ny teknologi på alle områder. Ikke kun på energiområdet, men på alle områder går vi da ind for, at vi skal have teknologisk udvikling. Der ligger også en selvforsyningsstrategi i, at hvis vi kan udvikle de naturkræfter, vi har i Danmark, til at kunne afgive energi til os, så kan vi også på længere sigt blive fri for at importere energi fra regimer, som vi ikke ønsker at være i lommen på, som hvis vi eksempelvis skulle blive afhængige af at importere gas fra Rusland; det har vi ikke lyst til.

Derfor kunne det være, at der var fornuft i, at vi udvikler den teknologi, vi har i Danmark. Men det betyder ikke, at jeg mener, at vi skal afskaffe fossil energi til en bestemt dato eller gøre det, før vi har udviklet den grønne teknologi til at være den, der er billigst.

Kl. 15:00

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Fru Lone Loklindt, anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 15:00

Lone Loklindt (RV):

Men anerkender ordføreren, at der er regninger, det faktisk kan betale sig at betale tidligt, altså fordi regningen bliver større, hvis man venter længe? Er det et princip, som Dansk Folkeparti vil erkende, og kan Dansk Folkeparti på den måde godt se en stor interesse i, at vi faktisk kommer tidligt i gang i Danmark med at betale en billigere regning, fordi vi vil forebygge?

Kl. 15:01

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Mikkel Dencker (DF):

Det kan man sagtens sige er tilfældet, altså at det generelt er tilfældet, at der kan være regninger, som er billigere at betale på forhånd, eller investeringer, der er gode at foretage. Jeg siger bare ikke, at det gør sig gældende lige på det her punkt.

Danmark har taget meget store skridt fremad med hensyn til energipolitikken eller klimapolitikken, langt foran de fleste andre lande, og det har været dyrt, og det har ikke nogen særlig påvirkning på klimaet, hvis man antager, at det har nogen påvirkning overhovedet. Så hvis vi skal tage endnu større og hurtigere skridt, bliver det dyrere for Danmark, uden at det har nogen klimapåvirkning, og så har det mere karakter af en religiøs renselse af samvittigheden.

Kl. 15:01

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Næste ordfører i talerrækken er fru Lone Loklindt fra Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:01

(Ordfører)

Lone Loklindt (RV):

Tak. Det Radikale Venstre ønsker, at Danmark, EU og hele verden gør noget ved de omfattende klimaforandringer, vi ser. Måske i modsætning til tidligere talere mener vi i hvert fald, at klimaforandringerne er menneskeskabte, og at der simpelt hen skal ske noget, hvis ikke vores vejr og klima skal forandre sig dramatisk. Vi har jo i den seneste uge set, hvordan der igen har været ekstremt vejr, og DMI og andre forskere peger jo på, at fremtidens vejr kan byde på dobbelt så hyppige situationer med ekstremt vejr, som vi lige har haft.

Derfor er vi glade for, at Danmark har en ambitiøs grøn politik, en grøn energipolitik, som gør noget ved problemet, samtidig med at vi selvfølgelig erkender, at Danmark ikke kan løse hele verdens problemer. Men det, at vi gør noget ved problemet, skaber jo samtidig tusindvis af job i den grønne industri, og det skaber masser af løsninger, som vi kan eksportere, og som dermed kan være med til at påvirke andre landes tilgang til energiforsyning. Andre lande er jo også i gang med en grøn omstilling, og der er simpelt hen job i at gå forrest og udvikle løsninger.

Allerede sidste år kom op imod 40 pct. af strømmen fra vindenergi, og i 2020 vil det være mindst 50 pct. Det endelige mål er jo som bekendt at blive fri af fossile brændsler i 2050. I Det Radikale Venstre arbejder vi for en grøn fremtid, og vi er sikre på, at det er prisen værd. Og vi er jo i gang, og det går faktisk godt med den grønne omstilling af energiforbruget.

Enhedslisten spørger så, hvad de næste skridt skal være, når det nuværende forlig udløber i 2020. Vi har også hørt her, at vi skal diskutere det senest i 2018, først der skal vi endelig beslutte det, men der er jo intet galt i at komme i gang med diskussionen, og det er jo sådan set også det, vi allerede er i dag, men også i forhold til de scenarier, som Energistyrelsen har fremlagt.

For Det Radikale Venstre er der ingen tvivl om, at vi skal udbygge endnu mere med vedvarende energi. Vi tror i særlig grad på vindscenariet, hvor vi udbygger antallet af vindmøller. Det er ikke, fordi vi tror, at vind skal være den eneste energikilde, men fordi f.eks. biobrændsel jo har den udfordring, at vi i så fald ville komme til at importere meget fra udlandet, og det lægger et pres på verdens naturressourcer i det hele taget.

Men når vi skal have mere og mere strøm, kræver det også, at vi bruger strøm i vores varmeproduktion og transport meget mere, end vi gør i dag. Og det er vi jo i gang med, bl.a. via finansloven, hvor vi sammen med Enhedslisten fik afsat penge til varmepumper, og det betyder jo, at vi kan bruge strøm fra vindmøller til at lave varme med. Og vi skal have mere af den slags. Derfor foregår der et arbejde med en lang række analyser i Klima- og Energiministeriet, der skal belyse, hvordan vi bedst udbygger den grønne energi i de kommende år.

Vi glæder os til at fortsætte det arbejde, også her i Folketinget, og vi håber på, at vi kan få det brede forlig og dermed sikre, at investeringsrammerne kan fortsætte. Vi støtter selvfølgelig op om den tekst, vi selv har været med til at forfatte, og vi glæder os til det fortsatte arbejde.

Kl. 15:05

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Næste ordfører i talerrækken er hr. Steen Gade fra SF. Værsgo.

Kl. 15:05

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for det, og også tak til Enhedslisten for forespørgslen, som med udgangspunkt i de her vindscenarier vil prøve at få en drøftelse af det, som er det lidt mere langsigtede perspektiv i den energiaftale, som vi har i lyset af vores fælles mål, bortset fra et par partier, om, at vi skal være fossilfrit i 2050.

Sådan som vi ser det, er den her energiaftale, vi har, første trin i det, man kunne kalde paradigmeskiftet i dansk energipolitik. Det er i realiteten en ombygning af vores samfund, vi er i gang med. Det er en ombygning, som skaber rigtig meget behov for det, enhver ombygning skaber behov for, nemlig arbejdskraft, innovation og nye måder at gøre tingene på.

Så vi ser bestemt positivt på at få den her debat i Folketinget, også i lyset af en ting, som SF har lagt meget vægt på i finanslovsaftalen, og det er, at vi får en debat om vores energifremtid i Danmark, hvor borgere kan søge tilskud fra én pulje, og det er jo bl.a. med udgangspunkt i de her scenarier om, hvilken energifremtid vi skal have.

Jeg synes, at debatten her jo er udmærket, og hvis vi så i løbet af en måneds tid kunne blive enige om at få sat struktur på den beslutning om, hvordan vi får oplysningsbevillingen udmøntet, hvordan organisationer, foreninger og borgere kan arrangere debatter om, hvordan vi får den energifremtid, så ville vi være kommet et godt stykke i retning af at involvere befolkningen i de her overvejelser. Det tror jeg – jeg har sagt det før her fra talerstolen – er en vigtig del af det, altså at få en bred del af befolkningen til at være med i den her diskussion, også med alle de argumenter fra dem, der synes, at det her er forkert.

Hvad skal vi så satse på? Det er jo ikke sådan, at der er stillet fire scenarier op, som man vælger imellem, men der er sat nogle sigtelinjer op, som man er nødt til også at begynde at arbejde på. Hvor er det henne? Hvor ligger vores pil? Vores pil ligger på vindscenariet. Mener vi, at det er perfekt og det skal være lige sådan? Nej, selvfølgelig ikke.

Jeg har så haft nogle spørgsmål til ministeren og nogle diskussioner om, at der f.eks. er for lidt solenergi i det her. Det mener vi, ikke fordi vi bare digter det, men fordi vi faktisk mener, at solenergi er billigere, end det har været beregnet indtil nu i ministeriet. Derfor er jeg glad for, at ministeren nu tilkendegiver, at der kommer nogle nye tal på det her. Men også fordi jeg mener i min krystalkugle at kunne se, at der er en kæmpe chance for, at det bliver billigere og billigere, og det supplerer jo fantastisk godt vindenergi, i den forstand at der er mest sol om sommeren og der er mest vind om efteråret, vinteren og det tidlige forår. Så på den måde vil det jo være et godt supplement, for de to teknologier supplerer hinanden godt.

Biomasse er der jo også en del af i vindscenariet, det er jo ikke kun vind. Vi tror, at det vil være klogt at satse på en biomasseproduktion eller -forbrug i energisektoren, som svarer nogenlunde til det, som man kan producere i Danmark. Vi lægger vægt på, at når det er energisektoren, når det er transportsektoren, så får vi gang i andengenerationsbiobrændsel og efter min mening også en produktion i Danmark.

Jeg tror, at det vigtigste ved den her diskussion – og det bliver min afslutning – er, at vi skal bruge den til at hindre forkerte beslutninger. Vi skal jo have fundet ud af, om vi er enige om i det her Folketing, at vi ikke tror på flere store centrale kraftværker i fremtiden, fordi ellers kan vi jo risikere at få flere store centrale kraftværker med kul eller biobrændsel, men hvis vi ikke tror på det, skal vi jo ikke prøve at lave et spor, så vi risikerer, at vi kommer til at lave forkerte beslutninger.

Den risiko løber vi jo allerede lige nu, fordi vi f.eks. i forhold til fjernvarme faktisk har fået lavet nogle tilskudsmodeller og økonomimodeller, som gør, at man har et incitament til at vælge biobrændselsløsninger. Men hvis vi nu faktisk tror, at det er klogere, fordi vi har så meget vindenergi allerede i dag, at de bruger varmepumper, så er det godt, at vi har fået en tilskudspulje i finansloven, det er jeg glad for at vi fik, men det betyder jo faktisk også, at vi har et behov for netop at få den her afgifts- og tilskudsanalyse på plads, så vi kan få tilskud og afgifter til at passe sammen med det, vi faktisk vil.

Kl. 15:11

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak. Der er en enkelt kort bemærkning, og det er fra hr. Lars Christian Lilleholt, Venstre. Værsgo.

Kl. 15:11

Lars Christian Lilleholt (V):

Jeg ved jo, at SF's klima-, energi- og bygningsordfører, Steen Gade, er en meget klog mand, som ved meget om klima- og energipolitik. Men jeg må da også sige, at hvis man er så klog, at man ved, hvad der skal ske frem mod 2030, og allerede nu kan lægge sig fast på, at det skal være et vindscenarie, så er man alligevel en meget klog mand – for der kan jo ske rigtig, rigtig meget. Vi har senest kunnet se det bare med spørgsmålet om udviklingen i oliepriserne, altså hvordan det påvirker hele verdens klima- og energipolitik, og hvilke muligheder der er.

Ministeren spillede jo på regeringens vegne for kort tid siden ud med et udspil om, at der skulle opstilles en havvindmølle om ugen i 30 år. Jeg vil gerne spørge ordføreren: Er det et forslag, som SF støtter?

Kl. 15:12

Kl. 15:14

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:12

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Den næste korte bemærkning er fra hr. Mike Legarth fra Det Kon-
servative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:14

Steen Gade (SF):

Skal jeg ikke lige svare på det første om, at jeg er en klog mand? Det tror jeg såmænd ikke jeg er. Men jeg forstår sådan set ikke hr. Lars Christian Lilleholts spørgsmål – i hvert fald ikke, hvis jeg skal forstå det seriøst – for jeg står jo ikke og siger hundrede procent, hvordan det skal være. Men hr. Lars Christian Lilleholt ved akkurat lige så godt som jeg, at de beslutninger, man nu skal tage ude i fjernvarme-sektoren, da kan risikere at være kontraproduktive i forhold til det, vi vil, hvis vi ikke ved, hvad vi vil. Det er det, der er udfordringen, vil jeg sige til hr. Lars Christian Lilleholt: Hvis vi ikke giver en retning, får vi måske nogle beslutninger, som vi ikke ønsker.

Jeg ved godt, at Venstre er ekspert i det her, for det var en Venstreledet regering – godt nok med en konservativ minister – der aflyste en havvindmøllepark i sin tid. Nogle år efter, da en Venstrestatsminister, hr. Anders Fogh Rasmussen, indså, at det måske ikke var så klogt, fik vi så en ved Anholt, med det resultat, at Anholt Havvindmøllepark blev dyrere, end hvis vi havde bygget det i forhold til den tidsplan, der var lavet af den tidligere regering.

Så det handler jo om rettidig omhu, og derfor må man vide, i hvilken retning man vil.

Kl. 15:13

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Lars Christian Lilleholt, anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 15:13

Lars Christian Lilleholt (V):

Det vil sige, at prisen ingenting betyder for SF. Uanset hvad det koster, skal vi pinedød bare gennemføre et scenarie, som vi tilsyneladende gerne vil beslutte allerede i løbet af ganske kort tid eller ganske få år. Det vil sige, at hvad det her koster for virksomheder og forbrugere optager overhovedet ikke SF's ordfører. Det handler bare om, at vi lægger os fast på et scenarie, hvor vi skal have hele Danmark klistret til med vindmøller og skal have så mange havvindmøller omkring Danmark, at vi vel kan forsyne tre gange så mange husholdninger, som der er i Danmark, altså hvis vi gennemfører det scenarie frem mod 2050, som ordføreren lægger op til. Jeg må sige, at jeg er dybt forundret.

Kl. 15:14

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 15:14

Steen Gade (SF):

Det kan jeg godt forstå, hvis det er det, Venstres ordfører har fået ud af det, jeg sagde. Jeg sagde, at det væsentligste ved den her debat er, at vi er kommet med et udspil til en folkelig debat, og at vi jo har en fælles aftale om, at den næste energiplan skal laves i 2018. Så jeg har jo ikke givet udtryk for det, som Venstres ordfører siger.

Jeg er overhovedet ikke ligeglad med økonomi. Men jeg kan læse, hvad vindscenarierne koster om året, og det regner jeg også med hr. Lars Christian Lilleholt kan. Jeg har altså ikke valgt det dyreste, og jeg satser på, at vi gør det så billigt som muligt.

Men jeg er da optaget af, at Folketinget lever op til det, som jeg troede vi var enige om. Det var hr. Anders Fogh Rasmussen, der opsatte det mål om, at vi skulle være fossilfri i 2050.

Mike Legarth (KF):

Der er ikke nogen tvivl om, at det er en god idé at udstikke retningslinjer, og det er også en god idé at tænke sig godt om og have et pejlemærke. Men derfra og så til at træffe beslutning for tidligt, er der langt. Og det er jo det, jeg mener den her debat handler om, nemlig: Hvornår træffer man afgørelse? Hvis man presser på, kommer man til at foretage sin investering for hurtigt, og så lukker man af for, at der efterfølgende kan komme teknologi frem, som kan vise sig at være en meget bedre løsning end den, man kender.

Nu ved jeg godt, at hr. Steen Gade tilhører et socialistisk parti og ikke et kommunistisk, men i de kommunistiske styre henholdt man sig jo til 20- og 30-årsplaner og slog sig op på, at det var det helt rigtige. Det skal Steen Gade ikke stå på mål for, men det er jo netop et dokumenteret eksempel på, at man skal passe på med for tidligt at lægge sig fast på, hvordan udviklingen skal være. Der er det bedre at lade markedskræfterne og de forskellige teknologier være neutrale, og når de så er der, må vi træffe beslutning om, hvordan vi skal anvende dem.

Kl. 15:15

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Ordføreren.

Kl. 15:15

Steen Gade (SF):

Jeg ved ikke, hvordan det kan blive opfattet, som om der skal fastlægges noget i dag hundrede procent, når der i det forslag til vedtagelse, som vi jo fremsætter sammen, står, at energipolitikken skal hvile på et solidt grundlag og vi skal skabe det nødvendige vidensgrundlag i god tid, inden parterne bag energiaftalen fra 2012 genoptager drøftelser om supplerende initiativer for perioden efter 2020. Jeg ved ikke, hvordan i alverden det kan blive opfattet, som om man allerede nu i dag i detaljer vil fastlægge, hvordan det skal være.

Men jeg står ved, at jeg har en retning, men det er jo det, vi er politikere for at have. Det er jo derfor, vi ikke bare er administratorer og embedsmænd. Jeg har prøvet at være embedsmand. Da var der da heldigvis nogle politikere, der gav nogle retningslinjer, og dem skulle jeg rette mig efter. Men vi skal da ikke være embedsmænd.

Kl. 15:16

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Hr. Mike Legarth, anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 15:16

Mike Legarth (KF):

Tak for de kommentarer og den bekræftelse. Nu står det i hvert fald krystalklart, og det glæder mig. Men jeg synes nu, det var ordføreren selv, som jo bebrejdede os, at vi ville vente med at træffe afgørelse, indtil vi ikke kunne vente længere, selv om fjernvarmesektoren havde behov for at få en løsning på, hvad vi ville gøre, for så kunne de bruge kendte teknologier nu og lægge sig fast på dem. Sådan var min opfattelse, men jeg har fået en lidt anden efter at have hørt hr. Steen Gades svar, og det er fint.

Men hr. Steen Gade brugte jo også Havvindmølleparken Anholt som et eksempel, og det er jo et skræmmekseksempel, når vi ser på økonomien. Derfor synes jeg også, det er vigtigt, at vi ikke lægger os fast. Vi er købmænd, og vi sørger for at få mest for pengene, og det er også det, jeg forstår at SF og Steen Gade nu mener.

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):
Ordføreren.

Kl. 15:17

der ikke sker fejlinvesteringer, fordi man herinde på Borgen pludselig får nye ideer, og at vi ikke kommer i den absurde situation, at vi skal have f.eks. fire gange så mange vindmøller med enorme tilskud – som er det, ministeren ønsker sig – samtidig med at vi ikke har teknologierne til at opsamle energien, hvad der resulterer i, at vi stort set må forære den væk, ligesom tilfældet var, da det blæste her ved nytårstid.

Kl. 15:17

Steen Gade (SF):

Jeg mener ikke noget nyt nu, i forhold til hvad jeg har sagt før. Jeg mener da akkurat det samme, og vedrørende f.eks. fjernvarme (*uro på tilhørerspladserne*) – hvis vi nu lige dæmper os ned, og det skal jeg også gøre – kommer vi nu til at sidde i energiforligskredsen og diskutere, hvordan vi skal håndtere situationen, når tilskuddet til fjernvarmesektoren forsvinder i 2018. Og vi kommer da også til at tage stilling til, hvad for en vej vi måske mest synes vi skal gå, bl.a. fordi det nuværende afgifts- og tilskudssystem ikke er det frie marked.

Det er i virkeligheden nogle politiske beslutninger, vil jeg sige til hr. Mike Legarth, der gør, at folk måske vælger biomasse. Det kan godt være, at de skal vælge biomasse, men jeg siger bare: Skal det ikke være tænkt lidt mere igennem end bare være bestemt af tilfældige tilskuds- og afgiftsmodeller, som vi har arvet?

Kl. 15:18

Det er et problem, der selvfølgelig kun kan blive større, desto mere vi lænser folk for penge til PSO-afgifter, når vi som nu gennemtvinger bestemte teknologivalg, uden at markedet er parat til det. Danske afgiftsplagede skatteborgere betaler altså på denne måde for at få fremstillet et produkt, der ikke kan sælges på markedet, og som eksempelvis nordmændene måbende modtager ganske gratis i visse perioder.

Det, vi taler om her, er ikke de 5-årsplaner, som forslagsstillerne i deres gamle kommunistiske drømmesamfund så op til, men det er endnu mere absurde 20-30-årsplaner. Det er, som om ikke alle har forstået, hvorfor den socialistiske verden og dens planøkonomi brød sammen i 1989. Det er jo ikke nok, at man ændrer farven og fortæller, at det nu handler om det grønne samfund, hvis man fastholder den samme styringsfilosofi.

Kl. 15:23

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Næste ordfører i talerrækken er hr. Villum Christensen for Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 15:18

Den fg. formand (John Dyrby Paulsen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der har bedt om adgang til korte bemærkninger. Den næste ordfører i talerrækken er hr. Mike Legarth fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:23

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Ifølge forslagsstillerne er det vigtigt, at regeringen får lagt sig fast på et bestemt teknologiscenarium i forhold til ønsket om at nå et fossilfrit samfund i 2050; det har vi jo hørt nogle gange. Man vil også gerne allerede nu lægge sig fast på initiativer, der kan styrke denne omstilling efter 2020, forstår jeg.

Når jeg ser på, hvorledes det er gået med den nuværende energiaftale for perioden 2012-2020, må jeg sige, at det ikke umiddelbart ser ud til at være en klog vej at opstille præcise forudsætninger om tilskud og afgifter i forhold til et bestemt scenarium eller et bestemt teknologimiks. Det er jo det, der ligger implicit i det her.

De to centrale finansieringselementer for energiforliget, nemlig forsyningsikkerhedsafgiften og PSO'en, er enten skrottet eller kuldsejlet i deres forudsætninger. Så vidt jeg husker, kostede energiforliget totalt set 3,5 mia. kr. årligt, og nu er PSO'en på – hvad var det hr. Lilleholt sagde? – 7 mia. kr. årligt.

Et er, at man let kan komme til at tage fejl i en vurdering af markedet eller i nogle konjunkturer – det er jo også det, der er sket: Energifriserne er lige pludselig faldet, og man må bøde for det med en masse PSO. Noget andet, og det er måske nok det vigtigste, er, at man aldrig kan forudsige teknologiernes udvikling – aldrig.

Det så vi med solcellerne, som bare et år efter forliget viste sig at have alt for gunstige tilskudsregler, når priserne faldt, som de gjorde. Vi måtte tre gange ændre på principperne i afregningen med enorme frustrationer og samfundsspild til følge. Tænk på alle dem, der investerede forgæves! Det er logikken i denne tankegang, og det var som sagt bare 1 eller 1½ år efter.

Hvordan kan man så tro, at det skulle være forstandigt at fortsætte denne styringsfilosofi, hvor bestemte teknologier skal have bestemte tilskud i 10, 20 og 30 år frem? Det er mig en gåde. Det magter jeg simpelt hen ikke at forstå.

Det bedste, man kan gøre, er at gå den modsatte vej, nemlig at reducere alle disse tilskud og lade markedet bestemme, hvad der er mest fornuftigt – eventuelt med en bestemt fælles afgift på forureningsdelen. Først herved sikres det, at vi får den billigste løsning, at

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, hr. formand, og tak til Enhedslisten og hr. Per Clausen for at initiere den her debat. Det er altid klogt at være på forkant og få en fordomsfri debat om, hvordan vi skal forholde os til energipolitikken. Den betyder rigtig meget for vores samfund og for den grønne omlægning, vi skal foretage, som jo er fornuftig, fordi vi gerne vil have en så sund verden som muligt at leve i, ren luft, rene fødevarer, god natur og orden i miljøet. Det er jo den underliggende dagsorden, der er for vores energipolitik: Vi skal sørge for, at den klode, vi har overtaget og har ansvaret for, skal være i en lidt bedre forfatning, når vi leverer den videre til næste generation. Så det er såmænd en ædel værdidagsorden, der ligger til grund for, at vi forholder os til, hvordan vi så skal udnytte de forskellige energikilder, der er til rådighed.

Vi har jo besluttet, at Danmark skal være et fossilfrit samfund i 2050, men inden vi når frem til 2050, er det også min og Det Konservative Folkepartis opfattelse, at vi skal bruge den olie og gas, vi har. Den skal vi udvinde, den skal vi få mest muligt ud af, og så skal vi derefter forsøge at forberede os på, hvilke et af de scenarier, der er beskrevet, vi så skal anvende; om det er vindscenariet, om det er biomasse eller det, der hedder bio plus, eller brintscenariet. Og det må tiden vise, det er for tidligt at tage stilling til det nu. Men det er da udmærket, at vi her i Folketingssalen tager en debat om det og får vendt de forskellige problemstillinger, fordele og ulemper, og finder ud af, hvordan vi skal se på det.

Hos os Konservative har vi det sådan, at vi meget gerne vil grøn omlægning. Vi er jo et grønt parti, vi er det grønne parti i blå blok, og det vil vi gerne holde fast i, det synes vi er rigtig fornuftigt. Men den grønne omlægning lægger vi også op til skal ske, i takt med at vi rent faktisk kan betale den. Det gælder for borgerne – det må ikke gå hurtigere, end at borgerne er i stand til at betale den grønne omlægning, sådan at det ikke går ud over den frihed og den selvstændighed, familierne i øvrigt skal have – og der skal også tages det hensyn til virksomhederne, at vi ikke pålægger dem nogle byrder, som gør, at de mister konkurrenceevne og får sværere ved at skabe den vækst og den beskæftigelse, som vi som samfund er afhængige af.

Derfor er det meget vigtigt, at vi ikke bare taler om at blive ultragrønne, men at balancen er i orden: Hver gang, vi laver nye tiltag, hvad enten det er over for borgerne eller erhvervslivet, er det vigtigt at tænke på, hvad det koster, og hvad regningen og konsekvensen er, sådan at det ikke kommer til at gå for hurtigt. Der kan vi jo sige at vi lige nu ligger lidt langt foran, fordi de andre ikke har fulgt med, og man skal også være sig fuldstændig bevidst, at det kræver et samfund med velstand at foretage en dyr grøn omlægning, fordi det koster penge.

Det er en fornuftig investering, det er en god idé at gøre det, og vi mener, at det er fuldstændig afgørende, at vi sørger for den grønne omlægning. Men takten skal som sagt stå mål med, hvad borgere og virksomheder kan overkomme.

Så mener vi jo også, at når der skal tages stilling til, hvordan energikilderne skal sammensættes, så skal der tages højde for, hvad det er for nogle teknologier, der bringes i anvendelse. Det mener vi at man skal være meget påpasselig med, og det er også det, der har karakteriseret de spørgsmål, jeg har stillet til de forskellige ordførere: Det nytter ikke noget, at man for tidligt lægger sig fast på en bestemt teknologi.

Vi forbeholder os ret til at være teknologineutrale, sådan at der er et frit marked, og den dag, der er nogen, der får en god idé og får opfundet og markedsmodnet noget, som ingen andre havde set, og pludselig har et produkt, en ydelse eller en energikilde på hånden, som vi som samfund med fordel kan bruge, så må vi ikke være låst af, at vi har truffet for tidlige beslutninger i Folketinget, der gør, at vi ikke kan bringe sådan noget i anvendelse.

Derfor skal vi tænke os godt om, og vi skal lade os klæde godt på af de eksperter, vi er omgivet af. Det er Energistyrelsen, det er vores embedsmænd, det er andre eksperter. De skal have mulighed for at forsyne os med den viden og de oplysninger, de har. Der bliver jo så også nogle partsindlæg fra kommercielle interesser, og så må vi på dagen afgøre, hvordan vi politisk vil vælge at bruge de forskellige energikilder, sådan at det bliver til størst mulig gavn for borgerne.

Det er det arbejde, vi lægger for dagen, det er det, vi forbereder os på. Derfor synes vi, at det er udmærket med den her debat i dag – og igen tak for den til Enhedslisten – men det er i vores øjne og i vores optik for tidligt at lægge sig fast på noget nu. Vi kan godt starte en forberedelse, det synes vi er okay, men vi vil vente frem til 2018, som det også er aftalt i det nuværende forlig. Det er jo i øvrigt et godt sted at tage udgangspunkt, fordi vi nu ser, at EU pludselig sår tvivl om PSO'en, altså den afgift på el, som man betaler for den vedvarende energi: Nu sår der pludselig tvivl om, om den afgift overhovedet kan foretages på den måde, som vi gør nu. Det vil jo sige, at det egentlig sprænger det energiforlig, vi har, hvis vi ikke finde en løsning inden 2017, hvor den ordning, vi har nu, udløber.

Det viser bare, at det gælder om at have tålmodighed og tænke sig godt om og træffe de rigtige beslutninger, når den tid kommer, og det ser vi frem til at medvirke til. Det skulle være ordene fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ja, og der er en kort bemærkning. Hr. Villum Christensen.

Kl. 15:28

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Jeg kan forstå, at ordføreren er stolt af at være medlem af det grønne parti i den blå blok – det var formuleret nogenlunde i den retning. Er ordføreren også stolt af det energiforlig, som ordføreren parti skrev under på i 2012, ud fra den betragtning, som jeg selv hørte her til sidst, omkring diskrepansen mellem PSO-afgifternes udvikling fra 1 ½ mia. til 7 mia. inden for 2-3 år og så evnen til at kunne forudse noget som helst? Altså den tanke, der ligger bag, om, at man kan vide, at man vil kunne producere så mange megawatt til

den og den pris på det og det tidspunkt og hele den måde at tænke på: ikke i kommunistiske femårsplaner, nej, i otteårsplaner. Er den borgerlige ordfører med det grønne islet stolt over den måde at føre energipolitik på og stolt af det resultat, man er nået frem til set i forhold til den udvikling, der har været på det økonomiske område?

Kl. 15:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 15:30

Mike Legarth (KF):

Den konservative ordfører er rigtig stolt af det energiforlig, vi har lavet. Der er ingen fejl på det. Jeg er også stolt af at repræsentere det grønne parti i blå blok – det grønne parti i Folketinget kan man også sige. Der er ikke noget i vejen med energiforliget.

Det, der er i vejen, er jo, at forudsætningerne har ændret sig. I forhold til det, vi aftalte, er der nogle ting, der har forandret sig fuldstændig, og det vil sige, prisen for borgerne er blevet større, og konkurrenceevnen har vist sig at være fuldstændig anderledes end det, vi sådan set aftalte i 2012.

Det er jo derfor, at siden 2012, da vi blev gjort opmærksomme på, hvad konsekvensen blev for virksomhederne, som af flere forskellige årsager oplevede en høj PSO, som udviklede sig højere, end vi havde aftalt, bad om at få aftalen genforhandlet, så vi kunne få den bragt ned i niveau, for den kostede jo 3 ½ milliard. Det var jo det, hr. Villum Christensen selv nævnte i sin ordførertale, det er fuldstændig rigtigt. Det er data som regel, når de kommer fra hr. Villum Christensen og godt for det.

Men det var den pris, vi syntes var fair, det var den pris, vi syntes, vi godt kunne pålægge borgere og virksomheder. Det var en fornuftig pris for den grønne omlægning, men den må ikke blive højere. Det er derfor, at vi så behårdt holder fast på, at den bliver der, og efterhånden som krisen kradser og konkurrenceevnen bliver vanskeligere, så skal vi jo også tage højde for det. Der er jo ikke noget, der er stationært – heller ikke i det danske Folketing.

Kl. 15:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Villum Christensen.

Kl. 15:31

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Jeg hører det altså således, at det er et rigtig godt forlig, men at forudsætningerne bare har ændret sig for hurtigt. Hvad får ordføreren til at tro, at det vil blive anderledes, hvis man fastholder den tænkning, at man kan gennemskue, hvilke teknologier der udvikler sig til hvilke priser fremover, og undgå fejlinvesteringer? Hele den her debat handler jo om fejlinvesteringer eller muligheden og risikoen for fejlinvesteringer – sådan har jeg forstået det.

Hvad giver størst mulighed for fejlinvesteringer? En markedsorienteret tilgang, hvor man altså ikke går ud og siger, hvad den enkelte teknologi skal have af tilskud, og hvor meget der skal produceres på et givent tidspunkt, men lader markedet bestemme det, eller er det et system, hvor politikere lige pludselig kan ændre på situationen, akkurat som man gjorde med solcellerne, og hvor rigtig mange virkelig fik foretaget fejlinvesteringer, fordi forudsætningerne af politiske grunde blev ændret? Hvor foretages fejlinvesteringerne? Hvor har de størst mulighed for at finde sted?

Mit spørgsmål til den borgerlige ordfører er: Er det markedet, der er bedst til at sikre, at der ikke bliver foretaget fejlinvesteringer, eller er det et offentligt finansieret system, som på et hvilket som helst tidspunkt er afhængigt af de luner, der nu måtte herske her på Borgen?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 15:32

De nuværende meget lave oliepriser er i gang med at feje benene væk under hele skifergasmarkedet, hvor der er foretaget meget betydelige investeringer i forventning om en markedspris på olie på over 100 dollar pr. tønde, og når den forudsætning pludselig ikke er der længere, fordi markedet skifter, jamen så har man fejlinvesteringer. Der er mange, der i de amerikanske skifergasfelter kommer til at brænde nallerne økonomisk, simpelt hen fordi olieprisen er faldet i forhold til de forudsætninger, der lå til grund, da de traf deres investeringsbeslutning.

Kl. 15:32

Mike Legarth (KF):

Der er jo mange ting i det spørgsmål. I hvert fald kan jeg med sikkerhed sige, at det, der jo er helt afgørende, er, at hvis alle lande havde en PSO, som vi har, så havde vi ikke haft nogen konkurrenceforskel; så havde man ikke belastet dansk erhvervsliv hårdere i Danmark, end de gør i de lande, vi konkurrerer med. Dermed havde der ikke været en konkurrenceforskel og dermed ikke et konkurrenceproblem; så havde det været de samme afgifter, og der havde været ens vilkår for alle. Det er jo det, der er det vigtige, nemlig hvad der sker, hvis der ikke er ens vilkår for at konkurrere.

Et andet eksempel kunne være, at man i et land har en selskabsskat på 30 pct., mens man i et andet land har en selskabsskat på 10 pct.; det ville også give en konkurrenceforskel, som ville gøre det svært for virksomheden i det ene land at konkurrere med virksomheden i det andet land, fordi det der er billigere at drive virksomhed, og fordi rammevilkårene simpelt hen er mere attraktive.

Men man er jo også nødt til at tage ansvar, og når vi når til 2018, skal der træffes beslutninger, fordi alle – også markedet – har brug for stabile rammevilkår.

Kl. 15:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Så er det klima-, energi- og bygningsministeren.

Kl. 15:34

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Jeg vil gerne indlede med at sige tak til Folketingets partier for debatten og til Enhedslisten for at rejse den. Jeg synes, det på mange måder har været illustrativt for den danske klima- og energipolitik med de samtaler, vi har haft her, og jeg vil kort berøre nogle få af de ting, der er sagt i debatten. Jeg kan jo sagtens se, at vi kan opnå enighed i det her, og jeg ser også med stor tilfredshed, at det er et meget bredt flertal, der står bag et forslag til vedtagelse i dag.

Vi har en debat, der bl.a. centrerer sig om, hvordan man kan forudsige i et marked, og om forudsætninger, der ændrer sig. Bl.a. har hr. Jens Joel jo sagt, at hvis nu sol viser sig at være meget billigere, næste gang vi skal træffe en beslutning om den kommende runde af investeringer, så skal der selvfølgelig være mere af det. Hr. Steen Gade har samme holdning og synes måske, der er for lidt sol i det nuværende system. Jeg mener også at huske, at hr. Per Clausen har givet udtryk for noget sådant.

Det er alt sammen noget, som vi vil have det bedst tænkelige beslutningsgrundlag for, før vi tager stilling til det, og det er klart, at næste gang vi skal se på en kommende periode af energipolitik, ser vi på, hvad for en teknologi der har den laveste pris og den bedste indretning i forhold til vores behov. Og dermed spiller vi også præcis ind i det, hr. Lars Christian Lilleholt siger, nemlig at vi selvfølgelig skal lade markedet bestemme, hvad der er af udbud af forskellige energikilder på det tidspunkt, hvor vi træffer vores beslutning for den kommende periode.

Så har der været en debat, særlig her til sidst, om markeds kræfter og energipolitik. Den er interessant. Jeg hørte bl.a. nu her senest en debat mellem hr. Mike Legarth og hr. Villum Christensen om, hvor der er risiko for fejlinvesteringer, og jeg hørte tidligere hr. Lars Christian Lilleholt snakke om, hvordan priser på olie og skifergas jo ligger og forandrer sig hele tiden.

Jeg må sige, at hvis man har den forståelse, at der ikke sker fejlinvesteringer på det private marked, så er netop det en fejlsluttelse.

Det centrale i det her er, at vi i dette høje Ting tilsammen har truffet beslutninger, der har bragt Danmark længere end nogen andre lande i den grønne omstilling, og det har vi ikke gjort ved selv at opstille vindmøllerne; det har vi gjort ved at lade markedet gøre det. Men vi har sikret os, at markedet for vindmøller kunne træffe beslutninger i tillid til den afregning, vi stiller dem i udsigt – i modsætning til markedet. Det vil sige, at den sikkerhed, markedet kræver, har vi leveret, og det betyder, at folk har turdet lave deres investeringer i tillid til, at de også ville få dem hjem igen. Det er simpelt hen lykkedes os at forene alle disse ting på en måde, der har bragt Danmark langt.

Det er jo også derfor, jeg er glad for debatten i dag. Den bekræfter mig i, at vi er enige om, at vi selvfølgelig går ind og stiller noget sikkerhed til rådighed for et marked på det bedst tænkelige sæt af forudsætninger, vi måtte have, men at vi selvfølgelig ikke er mere blinde eller stædige, end at vi så retter ind efterfølgende. Det er klart, at når priserne eller andre ting forandrer sig, har vi jo vist os handlekraftige i energiforligskredsen; vi har rettet ind i forhold til de forskellige og temmelig mange ting, der er sket, siden vi indgik energiaftalen i 2012. Jeg antager, at det samme forhåbentlig kommer til at ske en gang til, altså at vi kommer til at træffe beslutninger på basis af vores bedste viden, og at vi derefter er handlekraftige nok til at rette ind, også når vi næste gang har truffet en beslutning om det næste skridt i den grønne omstilling.

Som sagt siger jeg mange tak for en glimrende debat, og jeg er da måske så radikalt sindet, at jeg sagtens kan se, at vi her kan finde frem til en eller anden form for enighed at arbejde videre med. Det kan være, det er en illusion, jeg gør mig, men jeg er i hvert fald opmuntret af debatten. Tak for den.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra hr. Mikkel Dencker.

Kl. 15:38

Mikkel Dencker (DF):

Tak. Jeg er jo klar over, at regeringen ønsker, at Danmark skal være fossilfrit, og at de fossile brændsler skal være afskaffet i energiforsyningen om et vist antal år.

Men jeg vil godt høre sådan helt lavpraktisk, hvordan regeringen gør sig tanker om at det skal føres ud i praksis. Skal det være ved et decideret forbud mod fossile brændsler? Eller skal det være, kan man sige, på den mere bløde måde, så de, der gerne vil fortsætte med at bruge dem, kan få lov til det, og at man – f.eks. gennem økonomiske incitament – bare stimulerer folk til at skifte til grønne energier, og det er det, der er det billigste for brugerne? Er det pisker eller guleroden, vi skal bruge?

Kl. 15:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:38

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen): Det kommer an på en konkret afvejning. Vi har jo en stribe eksempler på, at vi bruger gulerod, og vi har en stribe eksempler på, at vi bruger – i hr. Denckers terminologi – pisk. F.eks. har vi jo i energiforliget sagt, at vi ikke kommer til at tillade, at folk installerer individuelle oliefyr efter en given dato. Det er jo ikke, fordi vi fratager folk retten til at have oliefyr, men vi siger bare, at i planlægningen af nye bygninger, kommer det ikke på tale.

Jeg kunne forestille mig, at det samme kunne komme på tale med benzinbiler i en fjern fremtid, hvor man har et glimrende og både driftsmæssigt og indkøbsmæssigt lige så prisbilligt alternativ i form af el eller brint. Der kunne man sige, at fra den og den dato vil det ikke længere være muligt at købe en benzinbil.

Jeg håber, vi kan gøre det, i takt med at der kommer et forbrugsvalg, der er fuldt ud lige så godt både prismæssigt og teknisk, så vi kan udfase gamle teknologier. Vi ser det ske i praksis lige nu med glødepærer, hvor der er et fint alternativ i form af pærer, der giver det samme lys, men bruger mindre energi. Da udfaser vi folks mulighed for at købe glødepærer.

Kl. 15:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Mikkel Dencker.

Kl. 15:39

Mikkel Dencker (DF):

Tak. Jeg spørger, bl.a. fordi det har betydning for folk, når de f.eks. skal investere i et gasfyr, hvor lang tid de kan få lov til at bruge gas. Kan de kan få lov til at bruge gas efter 2035, eller kommer regeringen så og siger, at nu er det forbudt?

Det er derfor, det har betydning for mange mennesker, og også for små lokale kraft-varme-værker, som måske skal investere i en ny gaskedel, fordi den gamle er udtjent. Så skal de jo gerne vide, hvor længe de kan få lov til at bruge den – om de kan få lov til at bruge den i hele levetiden, eller om ministeren om nogle år kommer og siger, at nu er det forbudt. Og så mister den jo sin værdi fuldstændig.

Så det er jo, fordi der er mange, der skal bruge de her oplysninger til at investere efter og foretage en fornuftig investeringsbeslutning efter. Så regeringen må lægge sig fast på noget her.

Kl. 15:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:40

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Jamen jeg er faktisk præcis af den holdning, at man bør kunne investere i tillid til, at man kan bruge det produkt, man køber, i produktets levetid. Det er også derfor, vi er ude i så utrolig god tid, når vi f.eks. siger, at fra den og den dato ønsker vi ikke at man skal kunne installere et oliefyr, og fra den og den dato ønsker vi ikke at man skal kunne nyttilslutte sig naturgas, fordi vi så har en forventning om, at vi med de meget lange varsler gør det muligt at bruge det produkt, man har, i hele produktets levetid.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Villum Christensen.

Kl. 15:41

Villum Christensen (LA):

Tak. Jeg har bare et enkelt spørgsmål for at kunne forstå ministerens markedslogik – lad mig kalde det sådan. Jeg noterede mig en formulering, som lød sådan, at ministeren ønsker at lægge hånden under

markedet og sikre markedet ved at give en ekstra tryghed. Det var sådan noget i den retning.

Hvori ligger det markeds-mæssige, hvis man siger, at nu skal vi have så og så mange megawatt, de skal produceres på de og de tidspunkter, der afregnes til de og de priser, og hvis verdensmarkedssituationen ændrer sig, trækkes pengene ud af kollektivet? Det er jo det, vi gør, når forbrugerne så skal betale 7 mia. kr. i PSO i stedet for 1½ mia. kr. i PSO.

Tilbage til spørgsmålet: Hvori er markedstænkningen, når risikoen bliver lagt over hos borgerne, mens den, der investerer, er sikker på, både hvor meget man skal sælge og til hvilken pris? Det var det, jeg forstod ligesom var udgangspunktet for den tænkning, der ligger bag det her med scenarierne, og derfor synes jeg, det er ret principielt. Ligner det mest socialistisk økonomi, eller ligner det markedsøkonomi, eller hvordan ser ministeren på det?

Kl. 15:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:42

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Samfundet, udtrykt ved dette høje Tings beslutninger, er køber af en ydelse fra markedet. Vi siger, vi ønsker at aftage en vis mængde grøn energi, og der er derefter en budkonkurrence. Det her gælder i havvindmølleparksammenhæng, hvor det billigste og i øvrigt på andre måder mest fornuftige tilbud vinder. Vi blander os ikke i, om man køber møller i det ene eller andet fabrikat, vi blander os ikke i, hvordan man nu sætter det her op, men vi garanterer en afregningspris. På den måde har man altså en markedsaktør, der er i konkurrence med andre markedsaktører vinder en ordre på at levere en ydelse, som vi som stat efterspørger.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 15:43

Lars Christian Lilleholt (V):

Regeringen og ministeren har jo allerede taget hul på, hvad regeringen forestiller sig, der skal ske efter 2020. Jeg tænker på to forslag, ministeren er kommet med. Det ene er kulstoppet. Er det regeringens politik, at kul skal udfases og være helt væk fra den danske energiforsyning i 2025?

Det andet er et spørgsmål omkring opstilling af en havvindmølle om ugen fra nu af og de næste 30 år. Er det også regeringens politik, eller er det sådan en melding, som jeg kan forstå, at ministeren udtalte til et dagblad, Politiken, hvor det var ministerens eget forslag og ikke regeringens forslag? Jeg vil gerne høre ministeren, om det fortsat er sådan, at det er ministerens forslag og ikke regeringens forslag, eller hvis forslag det i det hele taget er.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:44

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Tak for det. Vi har, både hvad angår det ene og det andet spørgsmål, ikke taget stilling. Jeg er på vegne af regeringen i gang med at undersøge, hvad prisen og omkostningen vil være ved at fremskynde vores udfasning af kul fra 2030 til 2025. Først når vi kender pris og tekniske muligheder, vil det være et spørgsmål, vi skal tage stilling til. At det ville være ønskværdigt at udfase kul tidligere er jeg helt overbevist om efter at have set FN's klimapanelers rapport her fra Kø-

benhavn, der i meget høj grad sætter grænser for, hvor meget CO₂, vi kan tillade os at udlede, før klimaet for alvor overopheder.

For så vidt angår havvind, er der en scenarieanalyse fra Energi-styrelsen, som vi har drøftet her i dag. I den er der et scenarie, der hedder vindscenariet, som jeg personlig er tilhænger af, men det er ikke noget, vi skal træffe beslutning om, før vi kommer dertil i for-ligskredsen.

Jeg har ikke noget særligt ønske om at bestille et givent antal havvindmøller om ugen eller måneden. Det er bare de effektfulde, der samlet set er i vindscenariet og har været nævnt i dagspressen, der har ført til den der ting med en havvindmølle om ugen.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Lars Christian Lilleholt.

Kl. 15:45

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det. Det overrasker mig meget. Det vil sige, at ministeren spiller ud med forslag om kulstop i 2025, som er ministerens eget forslag, og som ikke er regnet igennem forinden. Ministeren står tidligere i dag og siger, at det er vigtigt, at vi kender grundlaget, og at vi er godt forberedt, når vi skal gennemføre den grønne omstilling, men så kommer ministeren alligevel med et forslag, som hverken er regnet igennem eller noget som helst.

Jeg vil nok sige, jeg er dybt forvirret, og jeg tror, at dem, der overværer debatten her, og borgerne, de danske borgere og de danske virksomheder, bliver endnu mere forvirret, når det er sådan, at vi har en regering, der gør det. Det er måske udtryk for den panik, der er i regeringen, at man sådan spiller ud med forslag på egne vegne, men så er det alligevel ikke regeringens politik.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 15:45

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Jeg beklager, at hr. Lars Christian Lilleholt er forvirret. Det er et ønske fra min side om at undersøge muligheden for at accelerere eller fremrykke et kulstop i Danmark, jeg har annonceret. Jeg har sat et arbejde i gang for at finde ud af, hvad omkostningerne og de tekniske muligheder er. Hvis det viser sig at være en overskudsforretning eller gratis, kan jeg ikke se nogen som helst grund til ikke at gøre det, så vil jeg endda meget gerne gøre det jævnt før FN's klimapanel's opfordringer fra København.

Kl. 15:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Så er det hr. Per Clausen, Enhedslisten, som ord-fører for forespørgerne til en afslutning.

Kl. 15:46

(Ordfører for forespørgerne)

Per Clausen (EL):

Jeg skal da også sige, at jeg synes, det har været en spændende og udmærket debat. Det er jo alligevel rart at kunne konkludere, at der faktisk er et flertal, et relativt stort flertal, i Folketinget, som er enige i, at vi frem til omkring 2018 – Venstre mente godt, det kunne blive lidt før, og det er jeg enig i – træffer en beslutning om, hvad det er en form for vedvarende energi, vi vil efterspørge på markedsmæssige vilkår.

Jeg synes, det er godt, at der er enighed om det, for det afgørende spørgsmål her er jo, hvordan vi sikrer os, at vi i fremtiden har en energiforsyning i Danmark, som er baseret på nogle energikilder, der

ikke skaber yderligere miljøproblemer og klimaproblemer. Det er det, der ligesom er kernen i det, og det skal vi så gøre så billigt som muligt. Og jeg er sådan set enig i, at både vind- og brintscenariet jo er præget af en efter min opfattelse fatal fejlbedømmelse af mulighederne inden for solenergiens område. Så der er bestemt fatale fejl, men det afgørende er jo, at vi tager stilling til, hvad det er for nogle miljø-mæssige påvirkninger, vi vil acceptere, og hvad det er for nogle klimamæssige påvirkninger, vi vil acceptere, og så ud fra den præmis og ud fra den forudsætning er indstillet på at sige, at vi tager de energikilder, der måtte vise sig.

Så lad mig bare sige, at i virkeligheden er solenergien og den måde, vi har håndteret det område på, jo et godt eksempel, at vi sådan set godt kan tage højde for, at de økonomiske forudsætninger for en orden ændrer sig, og så lave om på den orden. Man kan så være rystende fortvivlet over, at kombinationen af regeringens og Europa-Kommissionens bureaukrati har gjort, at det her har taget helt urime-lig lang tid, og at det stadig væk på nogle områder er fuldstændig uigennemskueligt, er jeg sådan set enig i, men det ændrer jo ikke noget ved, at det sådan set er et eksempel på, at vi godt kan håndtere det her.

Jeg kan forstå, at det er nogle år siden, at man har været på stu-dietur i Singapore, for det må være baggrunden for den her meget store modvilje mod femårsplaner, som præger adskillige af de sådan lidt mere højreorienterede ordførere i den her debat. Jeg kan forsikre ordførerne om, at i Singapore betragter man ikke femårsplaner som et udtryk for, at der stadig væk er en slags socialisme tilbage, selv om ham der overministeren dernede vistnok har en fortid som sådan en halvsocialist for 40-50 år siden – jeg er jo gammel nok til, at jeg næsten kan huske det – men jo netop som et udtryk for, at det kan være rigtig fornuftigt at lægge nogle planer for, hvor det er, man vil fokusere sin udvikling, også selv om man er en glødende tilhænger af kapitalismen.

Kl. 15:49

Lad mig så også sige, at man jo godt kunne have en drøm om, at vi kunne sikre, at den udvikling af vores energipolitik, der kom i fremtiden, skulle baseres på sådan nogle rene markedsmæssige kræfter. Det ville være meget, meget langt fra det system, vi har i dag. Jeg ved, at hr. Villum Christensen er enig med mig i, at det me-get langt fra det system, vi har i dag, med et udtal af afgifter, hvor der så er det problem, at nogle af dem går i direkte modsat retning af de miljø- og energihensyn, vi gerne vil opnå. Det er selvfølgelig dumt – det skal laves om.

Men forudsætningen for, at man kunne overlade det her til mar-kedet, var vel så i det mindste, at de miljømæssige og klimamæssige omkostninger, der var konsekvensen af at ville have en bestemt energiform, var indregnet i priserne, og det ville jo forudsætte, at vi havde et ganske omfattende system med afgifter på forskellige ener-giformer, som skulle bestemmes ud fra, hvor meget klimapåvirkning der var, og hvor meget miljøpåvirkning der i øvrigt var. Der er jeg faktisk også helt enig med den europæiske vindmølleindustri, som flere gange har belært mig om, at det, de har brug for, sådan set ikke er tilskud af nogen som helst art, nej, de har bare brug for, at produ-centerne af de øvrige energiformer betaler for den miljøpåvirkning, de har.

Der erkender jeg sådan set, at de systemer, vi opbygger i Dan-mark, langt hen ad vejen er nogle systemer, som kompenserer for, at det kan vi ikke komme igennem med. Jeg tror også, det ville være rigtig svært at få det prissat helt præcist og rigtigt, og det ville give anledning til meget skænderi og megen diskussion om, hvad der vil-le være den rigtige pris. Så måske er den metode, vi bruger i Dan-mark, slet ikke så dum endda. Og den gør jo faktisk, at det er ret nemt at forudse, hvad el vil koste, for el koster sådan set det, det er forudsat til, for når prisen falder på det ene, stiger PSO'en, så det er jo ikke, fordi man ikke kan beregne, hvad prisen bliver.

Lad mig så bare til sidst sige, at jeg synes, det helt afgørende i det her spørgsmål er, at man, når man siger, at det ikke må gå hurtigere, end vi har råd til, skal tænke på, at det vel heller ikke må gå ret meget langsommere, end jordkloden kan håndtere. Jeg vil sige, at jeg var meget glad for igen at høre det synspunkt fra Det Konservative Folkeparti, at man stod ved den konservative værdi, at vi har et ansvar over for fremtidige generationer, og at man stod ved det i grunden meget, meget kloge konservative synspunkt, at vi ikke skal efterlade regninger i børneværelset – heller ikke miljø- og klimaregninger. Kunne det nu bare brede sig til de resterende partier, som stadig væk synes, at det må man gerne, altså overlade regningen til børnene og børnebørnene, så ville det være rigtig godt.

Men alt i alt er det jo beroligende, synes jeg, at der stadig væk er et solidt flertal for, at vi skal føre energipolitik i det her land, og at vi har et ansvar over for fremtidige generationer. Det synes jeg da er dejligt.

Kl. 15:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ingen bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil først finde sted torsdag den 15. januar 2015.

Kl. 15:52

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 14. januar 2015, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:52).